

Prospekt Informacyjny OFE PZU

Warszawa, 12 maja 2009 r.

PZU

Z okazji 200-lecia samorządu gospodarczego w Polsce OFE PZU otrzymało prestiżowe wyróżnienie „Srebrnego Parasola Krajowej Izby Gospodarczej”.

Nagrodę przyznano za wkład w rozwój rynku kapitałowego i propagowanie zasad ładu korporacyjnego.

Prospekt informacyjny Otwartego Funduszu Emerytalnego OFE PZU „Złota Jesień”

Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA
al. Jana Pawła II 24
00-133 Warszawa

www.pzuofe.pl

Podstawy prawne sporządzenia Prospektu Informacyjnego:

Art.189 Ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. *O organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych* (tj. Dz. U. z 2004 r. Nr 159 poz. 1667, ze zmianami) oraz § 3-4 Rozporządzenia Rady Ministrów z 5 kwietnia 2005 r. *W sprawie obowiązków informacyjnych funduszy emerytalnych* (Dz. U. Nr 70 poz.627, ze zmianami).

Data decyzji Urzędu Nadzoru w sprawie udzielenia zezwolenia Powszechnemu Towarzystwu Emerytalnemu PZU SA na utworzenie Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień” – 26 stycznia 1999 roku.

Data i miejsce sporządzenia prospektu: Warszawa, 12 maja 2009 r.

Spis treści

Podstawa prawna sporządzenia prospektu	1
Wartość jednostki rozrachunkowej	2
Informacja Zarządu Towarzystwa	3
Wyniki działalności inwestycyjnej	4
Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z działalnością inwestycyjną	5
Statut Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień”	8
Roczne sprawozdanie finansowe	24
Opinia niezależnego biegłego rewidenta	44
Oświadczenia Depozytariusza	45

a) wartość jednostki rozrachunkowej na dzień:

▪ rozpoczęcia działalności przez ten fundusz tj. (20.05.1999)	10,00 zł
▪ ostatniej wyceny w roku obrotowym (31.12.2008)	24,58 zł
▪ ostatniej wyceny w roku obrotowym poprzedzającym wycenę o trzy lata (30.12.2005)	22,85 zł
▪ ostatniej wyceny w roku obrotowym poprzedzającym wycenę o pięć lat (31.12.2003)	17,57 zł

b) wysokość stopy zwrotu osiągniętą przez OFE za okres

▪ ostatnich trzech lat (30.12.2005 - 31.12.2008)	7,571%
▪ ostatnich pięciu lat (31.12.2003 - 31.12.2008)	39,898%

c) wysokość ostatniej (30.09.2005 - 30.09.2008) stopy zwrotu, podanej do publicznej wiadomości przez organ nadzoru w roku poprzedzającym sporządzenie prospektu:

▪ wszystkich OFE	12,576%
▪ OFE PZU "Złota Jesień"	12,153%

Informacja Zarządu Towarzystwa

Szanowni Państwo,

Rok 2008 pomimo trudnej sytuacji otoczenia rynkowego w wielu aspektach prowadzonej działalności był satysfakcjonujący dla Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień”. Konsekwentnie realizowaliśmy długofalową strategię inwestycyjną oraz utrzymywaliśmy znaczącą pozycję rynkową.

Nasza działalność inwestycyjna była ściśle podporządkowana strategii zakładającej maksymalną stabilność inwestycyjną oraz unikanie nadmiernego ryzyka w celu zapewnienia bezpieczeństwa aktywów Funduszu.

Na koniec 2008 roku Fundusz zgromadził aktywa netto w wysokości 18,95 mld zł. Wartość jednostki rozrachunkowej na dzień 31 grudnia 2008 roku wyniosła 24,58 zł. Rok 2008 był wyjątkowo trudny na rynkach finansowych. Amerykański kryzys kredytów subprime doprowadził do lawiny zdarzeń, które wpędziły cały świat w największy kryzys gospodarczy po II Wojnie Światowej. Polska gospodarka długo utrzymywała swoją stabilność pomimo zawirowań u naszych głównych partnerów gospodarczych, dopiero bankructwo banku Lehman Brothers spowodowało ograniczenie finansowania polskich podmiotów. Było to istotnym czynnikiem spowolnienia gospodarczego. W wyniku dekonjunktury na rynkach finansowych w roku 2008, spadły ceny jednostek funduszy emerytalnych. Z trójki największych na rynku funduszy emerytalnych najlepiej w 2008 roku poradził sobie OFE PZU. Szczególnie dobry był dla nas właśnie IV kwartał 2008 roku, kiedy to OFE PZU uzyskało drugie miejsce na rynku pod względem osiągniętej stopy zwrotu z inwestycji („*Rzeczpospolita*”, 15 stycznia 2009). Fundusze należy jednak oceniać w dłuższej perspektywie, ogłoszone w 2008 roku trzyletnie stopy zwrotu wyniosły: na koniec marca 31,864% a na koniec września 12,153%, co dało OFE PZU odpowiednio 4 i 6 miejsce wśród 10 największych funduszy emerytalnych, natomiast średnie ważone stopy zwrotu wyniosły odpowiednio 31,481% oraz 12,576%.

W 2008 roku w istotny sposób rozwinęliśmy system obsługi klienta, szczególnie jeśli chodzi o elektroniczne kanały dostępu. Nasz serwis internetowy daje pełną obsługę transakcyjną przyszłemu, jak i informacyjną obecnemu klientowi. Podnieśliśmy jakość obsługi o czym świadczą wyniki badań marketingowych jakie przeprowadziliśmy w 2008 roku. Bardzo wysoką notę otrzymali nasi przedstawiciele, którzy na co dzień mają kontakt z klientami i są dla nich rzetelnym źródłem informacji. Dobrze został również oceniony nasz nowy serwis internetowy.

Dbając o środki finansowe członków OFE PZU „Złota Jesień” przeprowadziliśmy akcję informacyjną o zaległych składkach w ZUS.

Doskonaliśmy obejmujący wszystkie procesy zarządcze System Zarządzania Jakością zgodny z normą ISO 9001:2001. W działalności inwestycyjnej konsekwentnie wykorzystywaliśmy metodę oceny ryzyka VaR.

Z satysfakcją przyjęliśmy nagrody i wyróżnienia przyznane w minionym roku Otwartemu Funduszowi Emerytalnemu PZU „Złota Jesień” i zarządzającemu Funduszem Powszechnemu Towarzystwu Emerytalnemu PZU S.A. Szczególnie ważna była dla nas nagroda - Pro Prosperitate Iuvenum - przyznawane osobom i instytucjom szczególnie zasłużonym dla środowiska akademickiego.

W roku 2009 utrzymamy wysoki poziom jakości obsługi klienta, rozwijając serwis internetowy oraz Call Center. Zamierzamy utrzymać kluczową pozycję na rynku OFE, poprzez realizację założonej długofalowej strategii inwestycyjnej, która sprosta zmiennej sytuacji rynkowej.

Wyniki działalności inwestycyjnej

Pierwszym dniem działalności inwestycyjnej Funduszu jest 20 maja 1999r. W tym dniu wartość jednostki Funduszu została ustalona na 10 zł. Na koniec 2002 roku wartość jednostki wyniosła 15,73 zł, na koniec 2004 roku – 20,09 zł, na koniec 2007 roku – 28,63 zł, a na koniec 2008 roku 24,58 zł. Stopa zwrotu osiągnięta przez Fundusz w okresie ostatnich czterech lat, od początku 2005 roku do końca 2008 roku, wyniosła 22,35%, a stopa zwrotu osiągnięta w okresie ostatnich sześciu lat, od początku 2003 roku do końca 2008 roku, wyniosła 56,26%. W roku 2008 opublikowane zostały przez Komisję Nadzoru Finansowego dwa trzyletnie rankingi otwartych funduszy emerytalnych, dla okresów zakończonych w marcu i wrześniu. W marcowym rankingu stopa zwrotu osiągnięta przez OFE PZU „Złota Jesień” wyniosła 31,864% przy średniej ważonej wszystkich funduszy 31,481%. W rankingu wrześniowym stopa zwrotu osiągnięta przez OFE PZU „Złota Jesień” wyniosła 12,153% przy średniej ważonej wszystkich funduszy 12,576%. Nasze wyniki były zbliżone do średniej stopy zwrotu innych funduszy.

Rok 2008 był jednym z najgorszych lat w historii giełdy warszawskiej. Największy we współczesnej historii kryzys finansowy oraz związane z nim istotne pogorszenie koniunktury gospodarczej na świecie spowodowało kryzys również w Polsce. Ponadto w krótkim czasie wycofana została z giełdy znaczna część środków, które w ostatnich latach wpłynęły do funduszy inwestycyjnych w wyniku trwającej hossy. Wyceny finansowe spółek zostały znacznie obniżone na skutek znacznego utrudnienia w dostępie do finansowania, silnych spadków popytu na rynkach eksportowych oraz pogorszenia się perspektyw ich rozwoju, a spadające ceny spółek jeszcze dodatkowo wywołały silny odpływ kapitału. Dodatkowym elementem pogarszającym sytuację było wycofywanie zagranicznych środków finansowych, spowodowane obawą o kondycję finansową państw zaliczanych tzw. „emerging markets”. Polska znalazła się wśród państw ocenianych jako ryzykowne, chociaż nasza sytuacja na tle innych państw Europy Środkowo-Wschodniej jest dobra. Sytuacja wielu polskich instytucji finansowych pogorszyła się również przez to, że ich większościowi akcjonariusze, wielkie zagraniczne instytucje finansowe same znalazły się w trudnej sytuacji finansowej. W rezultacie przez cały rok 2008, jak również w kilku miesiącach poprzednich i następnych ceny akcji na warszawskiej giełdzie silnie spadały. Całe ich wzrosty z okresu świetnej koniunktury w latach 2005 – 2007 zostały utracone. Mimo tak złego, głęboko kryzysowego ostatniego okresu, stopy zwrotu z aktywów funduszu w ostatnich czterech latach były dodatnie i porównywalne z lokatami bankowymi.

Celem zarządzających aktywami Funduszu jest zapewnienie maksymalnego wzrostu jego aktywów przy ograniczeniu ryzyka inwestycyjnego. Największa część aktywów jest lokowana w obligacje, których wartość rośnie wolno, ale stabilnie i niemal bez ryzyka poniesienia strat. Głównym motorem wzrostu wartości jednostki są inwestycje w akcje, przede wszystkim notowane na giełdzie warszawskiej. Część aktywów lokowana jest w krótkoterminowe lokaty bankowe, listy zastawne i certyfikaty inwestycyjne rynku nieruchomości.

W obligacje emitowane przez Skarb Państwa lokowane jest 50%-80% aktywów funduszu. Wartość obligacji w portfelu inwestycyjnym może zmieniać się, również tracić na wartości, przede wszystkim w wyniku zmian stóp procentowych. Jednak obligacje mają gwarantowaną wartość w terminie wykupu, a więc utrata ich wartości może być tylko przejściowa. Portfel obligacji składa się z papierów o różnych terminach wykupu i różnych charakterystykach, co zmniejsza fluktuacje jego wartości.

Akcje charakteryzują się dużym wzrostem wartości w długim terminie przy możliwych znacznych wahaniami wartości w krótszych okresach. W odróżnieniu od obligacji ich wartość końcowa nie jest gwarantowana, a więc może wystąpić jej trwała utrata. Uzyskiwane wysokie stopy zwrotu z akcji czynią z nich atrakcyjny instrument inwestycyjny i powodują, że stanowią one znaczącą część portfela, pomiędzy 15% a 40%. Inwestycje w akcje, ze względu na duże znaczenie dla wzrostu wartości Funduszu, traktowane są z bardzo dużą starannością i ostrożnością. Kupowane są akcje spółek o niewątpliwej wartości fundamentalnej, posiadających dobre perspektywy rozwoju. W podejmowaniu decyzji inwestycyjnych wykorzystywana jest analiza sektorowa gospodarki, dzięki czemu spółki z branż mających lepsze perspektywy rozwoju mają zwiększony udział w portfelu akcyjnym. Niewielką część portfela stanowią akcje zagraniczne, głównie z regionu Europy Środkowo-Wschodniej.

Lokaty bankowe służą do utrzymania płynności funduszu i do zapewnienia środków do bieżącego inwestowania. Stanowią one małą część aktywów, szybko zmieniającą się w zależności od wpływów nowych środków i dokonywania inwestycji. Z uwagi na kryzys zaufania na rynku finansowym udział tej kategorii aktywów został ograniczony.

Listy zastawne i obligacje nieskarbowe mają charakter zbliżony do obligacji Skarbu Państwa. Ich stopa zwrotu i ryzyko inwestycyjne są nieznacznie większe niż dla obligacji skarbowych, ale ryzyko może być ograniczone przez staranny dobór emitenta. Obecnie polski rynek tych papierów wartościowych jest rozwinięty zbyt słabo, ażeby inwestycje w nie miały duże znaczenie dla aktywów Funduszu.

Certyfikaty inwestycyjne wykazały bardzo zmienne stopy zwrotu, ale można oczekiwać, że w niedalekiej przyszłości staną się ważnym instrumentem na polskim rynku inwestycyjnym. Obecnie ich udział w aktywach funduszu jest mały, chociaż udział w stopie zwrotu coraz bardziej znaczący.

Ostatni okres przyniósł znaczne straty na rynkach finansowych. Głównym powodem załamania trendów wzrostowych na giełdach jest sytuacja gospodarcza USA, gdzie narastający kryzys na rynku nieruchomości powoli rozlał się na całą amerykańską gospodarkę, zagrażając jednocześnie wzrostowi gospodarczemu we wszystkich dużych gospodarkach świata. Światowy kryzys obecnie zagraża w stosunkowo niedużym stopniu polskiej gospodarce, jednak jego rozwój jest trudny do przewidzenia. Dalsze trwanie kryzysu na świecie z pewnością będzie wpływało na wahania polskich indeksów akcji.

W najbliższej przyszłości będzie kontynuowana polityka inwestycyjna maksymalizująca stopę zwrotu z aktywów przy jednoczesnym ograniczeniu ryzyka inwestycyjnego. Główne składniki portfela Funduszu będą stanowiły obligacje Skarbu Państwa 50%-70% i akcje 20%-40%. Taka struktura aktywów wynika głównie z małej dostępności innych instrumentów inwestycyjnych o odpowiedniej atrakcyjności (duża stopa zwrotu przy ograniczonym ryzyku) na rynku polskim. Część akcyjna portfela będzie zmniejszana w okresach złej koniunktury gospodarczej, jaka panuje obecnie, a zwiększana w czasie poprawy koniunktury gospodarczej wspieranej napływającymi danymi makroekonomicznymi. Obecna, bardzo niska wycena wartości spółek spowodowana niekorzystną koniunkturą gospodarczą, oraz niski udział akcji w portfelu Funduszu stwarza możliwości zakupu znacznych ilości akcji po umiarkowanych cenach i skorzystania ze wzrostu gospodarczego następującego po okresie zastoju. Wbrew powszechnym obawom okres kryzysu nie stanowi jedynie zagrożenia dla inwestycji portfelowych, lecz stwarza również możliwości osiągnięcia znacznych zysków, gdy cykl koniunkturalny zmieni się na wzrostowy. Korzystna sytuacja funduszy emerytalnych w okresach kryzysowych wynika stąd, że nie muszą one sprzedawać swoich aktywów o czasowo obniżonej wartości, a dzięki napływowi nowych środków mogą dokonywać dalszych zakupów po atrakcyjnych cenach i dzięki temu powiększać średnią stopę zwrotu w długim terminie. Fundusze mogą też zwiększać w swoich portfelach udział akcji, które obecnie mają duży potencjał wzrostowy, kosztem obligacji, których potencjał wzrostu cen jest ograniczony.

W dłuższym okresie planowane jest dalsze zwiększenie udziału w aktywach Funduszu obligacji emitowanych przez inne podmioty niż Skarb Państwa i obligacji dochodowych, certyfikatów inwestycyjnych nieruchomości i innych instrumentów o dużej atrakcyjności inwestycyjnej, co pozwoli na dywersyfikację portfela i podniesienie oczekiwanych stóp zwrotu. Podstawową zasadą będzie taki dobór portfela, który pozwoli osiągać jak najwyższe stopy zwrotu w długim okresie inwestowania, przy ograniczeniu krótkoterminowych spadków wartości portfela w okresach gorszej koniunktury gospodarczej.

Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z działalnością inwestycyjną

Inwestycje funduszy OFE jak każde inwestycje są nieodłącznie związane z narażeniem na ryzyko uzyskania niekorzystnych wyników lub poniesienia strat. Poszczególne instrumenty znajdujące się w portfelu inwestycyjnym charakteryzują się odmiennym rodzajem ryzyka, zarówno jeśli chodzi o jego poziom jak i charakterystykę czasową. Inwestycje o wyższym oczekiwanym dochodzie z reguły obciążone są wyższym ryzykiem. W inwestowaniu ważne jest znalezienie równowagi pomiędzy osiąganym zwrotem z aktywów i podejmowanym ryzykiem utraty ich wartości.

Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU S.A. (zwane dalej Towarzystwem), lokując aktywa Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień” (zwanego dalej Funduszem), dąży do wyboru najlepszych spośród dostępnych inwestycji o akceptowalnym poziomie ryzyka. Portfel inwestycyjny budowany jest w oparciu o różne rodzaje instrumentów, dla których oczekiwany jest największy wzrost cen. Różnorodność instrumentów będących składnikami portfela powoduje ograniczenie ryzyka, przy utrzymaniu wysokiej oczekiwanej stopy zwrotu.

W strukturze organizacyjnej Towarzystwa istnieje wydzielone Biuro Zarządzania Ryzykiem i Nadzoru. Do jego zadań należy monitorowanie ryzyka związanego z zaangażowaniem Funduszu w poszczególne instrumenty finansowe, kontrolowanie przestrzegania limitów, kontrolowanie pozycji finansowej podmiotów, za których pośrednictwem Fundusz działa na rynku, rekomendowanie propozycji zabezpieczania portfela Funduszu oraz ocena efektywności zarządzania inwestycjami.

W procesie zarządzania ryzykiem rynkowym wykonywany jest pomiar ryzyka w oparciu o metodologię VaR. Jest to metodologia przyjęta obecnie jako profesjonalny standard w sektorze finansowym i jest stosowana przede wszystkim przez banki, których działalność jest najbardziej ryzykowna. Pozwala ona na ilościowe określenie ryzyka całego portfela za pomocą jednego syntetycznego miernika, niezależnie od rodzaju i stopnia złożoności instrumentów wchodzących w skład portfela. Pomiar ryzyka polega na wyznaczeniu wartości potencjalnej straty wartości portfela inwestycyjnego, która może wystąpić w określonym okresie z zadanym niewielkim prawdopodobieństwem, które uznaje się za dopuszczalne.

Wyliczona na dzień 31 grudnia 2008 r. potencjalna dzienna strata wartości portfela Funduszu, przy prawdopodobieństwie jej wystąpienia 1% (VaR), wyniosła **312,2** mln złotych, co stanowi **1,59%** wartości portfela i odpowiada takiemu samemu procentowemu spadkowi wartości jednostki Funduszu. Wyliczono również wartość oczekiwaną straty, zakładając, że jej wielkość przekroczyłaby wartość progową VaR – tzw. Expected Shortfall. Wartość ta wynosi **357,7** mln złotych, co odpowiada **1,82 %** wartości jednostki. Powyższe dane można podsumować w ten sposób, że z prawdopodobieństwem 1%, czyli średnio co 100 dni roboczych, strata wartości portfela w wyniku fluktuacji cen rynkowych może przekroczyć 1,59% i wtedy średnia wielkość tej straty wyniesie 1,82%.

Całkowity VaR portfela inwestycyjnego można przedstawić jako sumę składników pochodzących od poszczególnych kategorii lokat znajdujących się w portfelu: akcji, obligacji, funduszy inwestycyjnych rynku nieruchomości i akcji nowych emisji. Komponenty wielkości VaR dla akcji, obligacji, funduszy inwestycyjnych i akcji nowych emisji wynoszą odpowiednio **63,7%, 32,7%, 0,2% i 3,3%** całkowitego ryzyka portfela. Pokazuje to, że dominującym czynnikiem ryzyka strat dziennych jest portfel akcji. W porównaniu z poprzednimi latami udział lokat akcyjnych w całkowitym ryzyku zmalał, a udział lokat w obligacje znacznie wzrósł. Wynika to z jednej strony ze zmniejszenia udziału akcji w portfelu i zwiększenia udziału obligacji, a z drugiej ze znacznego wzrostu zmienności cen obligacji.

W celu minimalizacji ryzyka działalności inwestycyjnej przy inwestowaniu aktywów Funduszu obok regulacji ustawowych wprowadzone są dodatkowe regulacje wewnętrzne, dotyczące m.in. limitów zaangażowania w poszczególne kategorie lokat, pojedyncze instrumenty i transakcje. Ograniczenia inwestycyjne oparte na VaR, które zostały wprowadzane z początkiem 2009, pozwolą na bardziej skuteczne zarządzanie ryzykiem rynkowym portfela przez alokację podejmowanego ryzyka na poszczególnych poziomach procesu inwestycyjnego.

W 2008 roku w portfelu inwestycyjnym Funduszu znajdowało się kilka rodzajów instrumentów: obligacje i bony Skarbu Państwa, akcje polskich spółek notowanych na giełdzie (w tym prawa do akcji i prawa poboru), lokaty bankowe, listy zastawne, obligacje wyemitowane przez spółki publiczne, certyfikaty inwestycyjne zamkniętych funduszy inwestycyjnych nieruchomości oraz notowane na rynkach regulowanych akcje spółek zagranicznych (posiadających rating przynajmniej na poziomie inwestycyjnym).

Największa część aktywów Funduszu ulokowana była w dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa. Lokaty te są najbezpieczniejsze ze wszystkich dostępnych lokat. Związane z nimi ryzyko kredytowe jest równoważne ryzyku niewypłacalności Polski. Inne ryzyko, jakie wiąże się z tym rodzajem lokat, to ryzyko stopy procentowej, której zmiany wpływają na bieżącą wycenę inwestycji. Ryzyko stopy procentowej może obniżyć wartość obligacji tylko tymczasowo, gdyż cena wykupu jest gwarantowana przez emitenta. Fundusz posiadał również obligacje emitowane przez spółki publiczne, dla których występuje ryzyko niewypłacalności spółki oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla opisanej poniżej kategorii inwestycyjnej, jaką są akcje.

Drugą pod względem wielkości udziału w aktywach kategorią lokat były akcje polskich spółek. Z inwestycjami w akcje łączy się szereg ryzyk, związanych z różnymi czynnikami wpływającymi na rynkową wartość akcji:

- ryzyko rynkowe – ceny akcji na giełdzie kształtowane są przez siły popytu i podaży zależne od różnych czynników, w tym przepływów finansowych generowanych przez dużych uczestników rynku (np. zagraniczne fundusze spekulacyjne), czy nastroje psychologiczne inwestorów. Wskutek tego kursy akcji podlegają nieustannym wahaniom i nie w pełni, zwłaszcza w krótkim horyzoncie czasu, odzwierciedlają ich rzeczywistą wartość;
- ryzyko makroekonomiczne – atrakcyjność inwestowania w akcje uzależniona jest od bieżącego stanu koniunktury gospodarczej oraz prognoz na przyszłość – zarówno kraju emitenta, krajów o podobnym poziomie ryzyka makroekonomicznego, jak i koniunktury ogólnoswiatowej. Skutkiem tego inwestycje w akcje wrażliwe są na zachowanie wielu wskaźników makroekonomicznych, m.in.: wzrostu gospodarczego, produkcji przemysłowej, popytu globalnego, stóp procentowych;
- ryzyko polityczne – sytuacja polityczna, a zwłaszcza niestabilność sceny politycznej może negatywnie wpłynąć na postrzeganie rynku danego kraju i jego perspektywy ekonomiczne, a przez to na zmiany sił popytu i podaży oraz na ceny akcji;
- ryzyko płynności obrotu akcjami – w przypadku niektórych walorów niewielka skala ich obrotów na giełdzie uniemożliwia inwestycje w papiery w krótkim czasie bez znaczącego wpływu na ich cenę lub w ogóle uniemożliwia inwestycje w dane papiery. Utrudniona jest również sprzedaż akcji spółki w razie pojawienia się niekorzystnych informacji o spółce. Ponadto przy niskiej płynności występujące na rynku wahania popytu i podaży mogą prowadzić do znacznych ruchów cen akcji. W przypadku funduszy o dużych aktywach dodatkowym czynnikiem ryzyka jest niewielka liczba wystarczająco płynnych spółek o dużej kapitalizacji, ograniczająca możliwości dywersyfikacji portfela;
- ryzyko bankructwa/upadłości emitenta – w zależności od wiarygodności kredytowej oraz pozycji finansowej emitenta istnieje ryzyko jego niewypłacalności, zwykle pociągające za sobą całkowitą utratę wartości akcji;

- ryzyko zmian regulacji prawnych, w tym podatkowych – częste zmiany regulacji prawnych, a w szczególności dotyczących podatków, ceł, działalności gospodarczej oraz udzielanych koncesji i zezwoleń, mogą mieć istotny wpływ na ceny akcji oraz sytuację finansową emitentów.

Efektom występowania powyższych ryzyk jest relatywnie wyższa zmienność cen akcji w stosunku do cen innych instrumentów. Towarzystwo stara się ograniczać zmienność wartości portfela akcji Funduszu przez aktywną alokację oraz właściwy dobór spółek, a także przez dokonywanie analiz i bieżące monitorowanie działalności spółek oraz otoczenia makroekonomicznego. W obecnym okresie poważnego kryzysu finansowego obejmującego całą gospodarkę światową i w mniejszym stopniu Polskę ceny akcji doznały dotkliwych spadków. Spowodowało to zmniejszenie udziału akcji w portfelach inwestycyjnych OFE, przez co dalsze potencjalne straty wartości jednostek zostały ograniczone.

Fundusz posiadał w portfelu również akcje spółek notowanych na giełdach zagranicznych. Inwestycje w akcje zagraniczne charakteryzują się dodatkowym czynnikiem ryzyka, jakim są zmiany kursu walutowego, wpływającego na wycenę wartości akcji w naszej walucie. Dywersyfikacja portfela przez wprowadzenie do niego inwestycji zagranicznych wpływa korzystnie na ogólny poziom ryzyka. W szczególności inwestycje zagraniczne zapewniają możliwość lokowania środków Funduszu w sektory gospodarcze nie reprezentowane, bądź słabo reprezentowane na giełdzie warszawskiej, co polepsza dywersyfikację sektorową i zmniejsza ryzyko portfela.

Wszyscy emitenci, których akcje znajdują się w portfelu Funduszu są monitorowani zarówno przez śledzenie informacji dostępnych publicznie, jak i przez bezpośrednie kontakty z przedstawicielami spółek. W procesie inwestycyjnym korzystamy z wewnętrznych analiz finansowych spółek i makroekonomicznych, jak również z materiałów i analiz przygotowywanych przez krajowe i zagraniczne instytucje finansowe.

Fundusz wolne środki inwestował w lokaty bankowe. Lokaty bankowe są obarczone ryzykiem niewypłacalności banku, w którym lokowane są środki pieniężne. Ryzyko to ograniczane jest przez wybór banków wiarygodnych, o ustalonej pozycji rynkowej oraz ograniczenie wielkości lokat dokonywanych w pojedynczych bankach. Wszystkie wykonywane lokaty są krótkoterminowe, co znacznie zwiększa ich bezpieczeństwo.

Zarząd
Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego PZU SA

Andrzej Sołdek
Prezes Zarządu

Stanisław Rataj
Wiceprezes Zarządu

Marek Sojka
Członek Zarządu

STATUT Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień”

Rozdział I. Postanowienia ogólne

§ 1 Fundusz

1. Fundusz jest osobą prawną i działa pod nazwą Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”, zwany dalej w Statucie „Funduszem”.
2. Fundusz został utworzony jako otwarty fundusz emerytalny w rozumieniu ustawy *O organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych* z dnia 28 sierpnia 1997 r. (t.j. Dz. U. z 2004 r., Nr 159, poz. 1667, ze zmianami), zwanej dalej „Ustawą”.
3. Fundusz zorganizowany jest i działa na zasadach określonych w przepisach Ustawy oraz w niniejszym Statucie uchwalonym przez walne zgromadzenie akcjonariuszy „Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego PZU” Spółka Akcyjna, zwanego dalej „Towarzystwem”.
4. Siedzibą Funduszu jest siedziba Towarzystwa.
5. Czas trwania Funduszu jest nieograniczony.

§ 2 Definicje i skróty

Dla celów niniejszego Statutu poniższe terminy mają następujące znaczenie:

1. **Fundusz** – Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”,
2. **Towarzystwo** – „Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU” S.A.,
3. **Agent Transferowy** - podmiot prowadzący Rejestr Członków Funduszu,
4. **Aktywa Funduszu** - mienie Funduszu obejmujące w szczególności środki ze składek Członków Funduszu, Wypłat Transferowych, a także nabyte za nie prawa oraz pożytki z tych praw,
5. **Akwizytor** - osoba fizyczna uprawniona do wykonywania czynności akwizycyjnych,
6. **Członek Funduszu** - osoba fizyczna, która uzyskała członkostwo w Funduszu zgodnie z przepisami Ustawy,
7. **Depozytariusz** – Bank Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna przechowujący Aktywa Funduszu, na podstawie umowy z Funduszem,
8. **Dzień Wyceny** - dzień obliczania Wartości Aktywów Netto Funduszu; dniem tym jest każdy dzień roboczy z wyjątkiem sobót,
9. **Formularz** - formularz umowy zawieranej pomiędzy osobą przystępującą do Funduszu a Funduszem,
10. **Jednostka Rozrachunkowa** - zapis na Rachunku Członka Funduszu potwierdzający prawo Członka Funduszu do udziału w majątku Funduszu,
11. **Rachunek** - elektroniczna ewidencja danych Członka Funduszu, obejmująca w szczególności środki wpłacane do Funduszu na rzecz Członka Funduszu,
12. **Rejestr** - elektroniczna ewidencja danych wszystkich Członków Funduszu,
13. **Statut** - Statut Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień”,
14. **Umowa** - umowa zawierana pomiędzy osobą przystępującą do Funduszu a Funduszem,
15. **Organ Nadzoru** - Komisja Nadzoru Finansowego,
16. **Wartość Aktywów Netto Funduszu** - wartość mienia Funduszu obejmującego w szczególności środki z tytułu składek Członków Funduszu, Wypłat Transferowych, nabyte za nie prawa oraz pożytki z tych praw pomniejszonego o zobowiązania Funduszu,
17. **Wartość Aktywów Netto na Jednostkę Rozrachunkową** - wartość Aktywów Netto Funduszu w Dniu Wyceny podzielona przez liczbę wszystkich Jednostek Rozrachunkowych, które w tym dniu są zapisane na rachunkach prowadzonych przez Fundusz,
18. **Wyplata Transferowa** – przeniesienie środków znajdujących się na rachunku Członka z jednego funduszu do innego funduszu lub przeniesienie tych środków dokonywane między rachunkami tego samego funduszu bez względu na stan rachunku,
19. **powszechne towarzystwo emerytalne** - powszechne towarzystwo emerytalne utworzone i działające na podstawie Ustawy, inne niż Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU S.A.,
20. **otwarty fundusz emerytalny** - otwarty fundusz emerytalny utworzony i działający na podstawie Ustawy, inny niż Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”,
21. **CRC OFE** – Centralny Rejestr Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych prowadzony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie ustawy z dnia 13.10.1998 r. *O systemie ubezpieczeń społecznych*,
22. **ZUS** – Zakład Ubezpieczeń Społecznych.
23. **okresowa emerytura kapitałowa** – świadczenie pieniężne ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych przysługujące Członkowi Funduszu do ukończenia 65 roku życia.

Rozdział II . Towarzystwo

---

§ 3 Firma, siedziba i adres Towarzystwa

Organem Funduszu jest „Powszechny Towarzystwo Emerytalne PZU” Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, Al. Jana Pawła II 24, prowadzące działalność na zasadach określonych w szczególności w Kodeksie spółek handlowych oraz Ustawie, utworzone za zezwoleniem Organu Nadzoru.

§ 4 Przedmiot działalności Funduszu

Przedmiotem działalności Funduszu jest gromadzenie środków pieniężnych, ich lokowanie, z przeznaczeniem na wypłatę Członkom Funduszu po osiągnięciu przez nich wieku emerytalnego, i wypłata okresowych emerytur kapitałowych.

§ 5 Podstawowe dane dotyczące Towarzystwa

1. Założycielem Towarzystwa jest Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie.
2. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 32.000.000,00 złotych (słownie: trzydzieści dwa miliony) i dzieli się na 200.000 (słownie: dwieście tysięcy) akcji imiennych serii A o numerach od 000001 do 200000 o wartości nominalnej 100,00 złotych (słownie: sto) każda, 20.000 (słownie: dwadzieścia tysięcy) akcji imiennych serii B o numerach od 00001 do 20000 o wartości nominalnej 100,00 złotych (słownie: sto) każda, 50.000 (słownie: pięćdziesiąt tysięcy) akcji imiennych serii C o numerach od 00001 do 50000 o wartości nominalnej 100,00 złotych (słownie: sto) każda i 50.000 (słownie: pięćdziesiąt tysięcy) akcji imiennych serii D o numerach od 00001 do 50000 o wartości nominalnej 100,00 złotych (słownie: sto) każda.

§ 6 Zarządzanie i Reprezentacja Funduszu

1. Towarzystwo, jako organ Funduszu, zarządza nim i reprezentuje go w stosunkach z osobami trzecimi na zasadach określonych w Ustawie i Statucie Towarzystwa.
2. Towarzystwo działa w interesie Członków Funduszu.
3. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu Funduszu uprawnieni są dwaj członkowie Zarządu działający łącznie lub członek Zarządu Towarzystwa działający łącznie z prokurentem.

§ 7 Odpowiedzialność Towarzystwa

1. Towarzystwo odpowiada wobec Członków Funduszu za wszelkie szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem swych obowiązków w zakresie zarządzania Funduszem i jego reprezentacji, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków spowodowane jest okolicznościami, za które Towarzystwo odpowiedzialności nie ponosi i którym nie mogło zapobiec mimo dołożenia najwyższej staranności.
2. Za szkody z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1, Fundusz nie ponosi odpowiedzialności.
3. Powierzenie wykonywania niektórych obowiązków osobie trzeciej nie ogranicza odpowiedzialności Towarzystwa.

Rozdział III . Członkostwo w Funduszu

---

§ 8 Uzyskanie Członkostwa w Funduszu

1. Uzyskanie członkostwa w Funduszu następuje z chwilą zawarcia pierwszej umowy z Funduszem, jeżeli:
  - w dniu jej zawarcia osoba przystępująca do Funduszu podlega lub podlegała, w okresie 12 miesięcy przed dniem zawarcia Umowy, ubezpieczeniu emerytalnemu w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych,
  - ZUS dokona odpowiedniego wpisu lub zmian w CRC OFE, o którym mowa w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.
2. Umowa, co do której nie został spełniony którykolwiek z warunków wymienionych w ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych.
3. Fundusz nie może odmówić zawarcia umowy, o ile osoba występująca z wnioskiem o przyjęcie do Funduszu spełnia warunki określone w przepisach o systemie

ubezpieczeń społecznych.

4. W przypadku zmiany otwartego funduszu emerytalnego uzyskanie członkostwa w Funduszu następuje z dniem dokonania zmian w CRC OFE.
5. Uzyskanie członkostwa w Funduszu następuje również w wyniku losowania przeprowadzonego przez ZUS na zasadach przewidzianych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych – z dniem dokonania wpisu do CRC OFE, oraz w wyniku otwarcia rachunku w Funduszu na podstawie art. 128 ust. 1 Ustawy.

§ 9 Ustanie Członkostwa w Funduszu

1. Ustanie członkostwa, następuje w przypadkach:
  - 1.1. zawarcia umowy przez Członka Funduszu z zakładem ubezpieczeń emerytalnych,

- 1.2. zmiany Funduszu, w wyniku której następuje Wypłata Transferowa do otwartego funduszu emerytalnego i zmiana w CRC OFE,
- 1.3. określonych odrębnymi przepisami,
- 1.4. zgonu Członka Funduszu.
2. W przypadku ustania członkostwa w Funduszu, Fundusz zamyka Rachunek prowadzony dla Członka Funduszu, nie wcześniej jednak niż po dokonaniu wypłaty środków zapisanych na Rachunku, wypłacanych na zasadach określonych w Ustawie, Statucie lub odrębnych przepisach.

§ 10 Umowa

1. Umowa zawierana jest na podstawie deklaracji przystąpienia do Funduszu, wypełnionej, podpisanej i złożonej przez osobę przystępującą do Funduszu, na Formularzu udostępnionym przez Fundusz. Formularz składany jest w liczbie wskazanej przez Fundusz przy zawieraniu Umowy. Fundusz stosuje odrębne, odpowiednio oznaczone Formularze dla:
  - 1.1. osoby, która jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego,
  - 1.2. osoby, która nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.
2. Formularz zawiera, w szczególności, następujące dane:
  - 2.1. oznaczenie nazwy, siedziby oraz adres Funduszu,
  - 2.2. oznaczenie firmy, siedziby oraz adres Towarzystwa,
  - 2.3. pouczenie, iż wypełnienie Formularza przez osobę przystępującą do Funduszu, w zakresie informacji, o których mowa w ust. 3 pkt 3.5., nie jest obowiązkowe,
  - 2.4. deklarację przystąpienia do Funduszu,
  - 2.5. informację o skutkach niewskazania przez Członka Funduszu osób fizycznych uprawnionych po jego śmierci do otrzymania środków nie objętych małżeńską wspólnością ustawową oraz informację o sposobie wykorzystania tych środków w przypadku, gdy śmierć osoby wskazanej nastąpi przed śmiercią Członka Funduszu i Członek ten nie wskaże innej osoby,
  - 2.6. informację o skutkach rozwiązania Umowy z Funduszem lub rezygnacji z członkostwa w Funduszu przed upływem 24 miesięcy stażu członkowskiego w Funduszu,
  - 2.7. informację o obowiązku poinformowania o stosunkach majątkowych małżeńskich w przypadku zawarcia związku małżeńskiego oraz o każdorazowej zmianie w tych stosunkach – na formularzu udostępnionym przez Fundusz,
  - 2.8. informację o obowiązku poinformowania Funduszu o każdorazowej zmianie imion, nazwiska, adresu zamieszkania – na formularzu udostępnionym przez Fundusz.
3. Deklaracja przystąpienia do Funduszu, o której mowa w ust. 2 pkt. 2.4, obejmuje w szczególności:

- 3.1. imiona i nazwisko osoby przystępującej do Funduszu,
  - 3.2. numer PESEL i numer NIP, a w przypadku gdy Członkowi Funduszu nie nadano numeru PESEL i numeru NIP lub jednego z nich – w miejsce brakującego numeru odpowiednio serię i numer dowodu osobistego lub paszportu,
  - 3.3. adres miejsca zamieszkania osoby przystępującej do Funduszu,
  - 3.4. datę urodzenia osoby przystępującej do Funduszu,
  - 3.5. inne dane umożliwiające Funduszowi nawiązanie kontaktu z osobą przystępującą do Funduszu takie jak adres do korespondencji, jeżeli jest inny niż adres, o którym mowa w pkt. 3.3., numery telefonów lub faksów,
  - 3.6. oświadczenia osoby przystępującej do Funduszu:
    - 3.6.1. że osoba ta nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, w odniesieniu do osób, o których mowa w pkt 1.2.,
    - 3.6.2. że osoba ta zapoznała się z ostatnio ogłoszonym prospektem informacyjnym Funduszu,
    - 3.6.3. że osoba ta zapoznała się z treścią informacji, o których mowa w pkt 2.5. i 2.6.,
    - 3.6.4. o stosunkach majątkowych istniejących między nią, a jej małżonkiem, jeżeli między małżonkami nie istnieje wspólność ustawowa - do deklaracji dołączyć należy dokumenty regulujące te stosunki majątkowe istniejące między małżonkami,
    - 3.6.5. inne oświadczenia osoby przystępującej do Funduszu przewidziane przepisami prawa,
  - 3.7. imienne wskazanie jednej lub więcej osób fizycznych, którym w razie śmierci osoby przystępującej do Funduszu zostaną wypłacone środki nie objęte małżeńską wspólnością ustawową, obejmujące imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia oraz adres zamieszkania/zameldowania takiej osoby lub osób,
  - 3.8. datę i godzinę złożenia Formularza oraz cechy dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby przystępującej do Funduszu.
4. Jeżeli Członek Funduszu w oświadczeniu, o którym mowa w pkt 3.7., wskazał kilka osób fizycznych uprawnionych do otrzymania środków po jego śmierci uważa się, że udziały tych osób są równe, z zastrzeżeniem ust. 5.
  5. Wskazanie, o którym mowa w ust. 4, może zawierać procentowe oznaczenie udziału wskazanych imiennie osób fizycznych w sumie środków przypadających im po śmierci Członka Funduszu.
  6. Członek Funduszu może w każdym czasie zmienić dyspozycję, o której mowa w ust. 4 lub 5, wskazując inne osoby uprawnione do otrzymania środków po jego śmierci, zamiast lub obok osób wskazanych, a także w inny sposób oznaczyć udział

wskazanych osób w tych środkach, albo odwołać poprzednią dyspozycję, nie wskazując żadnych innych osób.

7. Wskazanie osoby uprawnionej do otrzymania środków po śmierci Członka Funduszu staje się bezskuteczne, jeżeli osoba ta zmarła przed śmiercią członka. W takim przypadku udział, który był przeznaczony dla zmarłego, przypada w równych częściach pozostałym osobom wskazanym, chyba że Członek Funduszu zadysponował tym udziałem w inny sposób.
8. Umowa pomiędzy Członkiem Funduszu a Funduszem zostaje zawarta z chwilą podpisania przez osobę przystępującą do Funduszu i Akwizytora, prawidłowo wypełnionego Formularza, o którym mowa w ust.1.
9. Jeżeli Formularz nie został podpisany przez osobę przystępującą do Funduszu w obecności Akwizytora, Umowa jest zawarta z chwilą podpisania przez Akwizytora Funduszu wniosku uprzednio podpisanego przez osobę przystępującą do Funduszu, o ile otrzymany Formularz został wypełniony prawidłowo przez osobę przystępującą do Funduszu.
10. Formularz uważa się za wypełniony prawidłowo, jeżeli spełnia on warunki określone w ust. 2 oraz zawiera wszystkie oświadczenia i dane osoby przystępującej do Funduszu opisane w ust. 3.
11. Fundusz udostępnia osobie przystępującej do Funduszu, przed zawarciem Umowy, ostatnio ogłoszony prospekt informacyjny Funduszu. Osoba przystępująca do Funduszu musi mieć możliwość zapoznania się z treścią prospektu informacyjnego Funduszu przy zawieraniu Umowy.
12. Członek Funduszu zobowiązany jest informować Fundusz o każdorazowej zmianie danych, o których mowa w ust. 3, na formularzu udostępnionym przez Fundusz, niezwłocznie po zajściu takiej zmiany lub zmian.
13. Członek Funduszu jest zobowiązany zawiadomić Fundusz na piśmie o każdorazowej zmianie w stosunku do treści oświadczenia, o którym mowa w ust. 3 pkt. 3.6.4, o ile taka zmiana obejmuje środki zgromadzone na jego Rachunku. Zawiadomienie takie powinno być dokonane niezwłocznie po zajściu przedmiotowej zmiany.
14. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 13 należy dołączyć dowód zajścia zmiany, o której mowa w tym ustępie.
15. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 13, powoduje zmianę Umowy w zakresie oświadczenia o stosunkach majątkowych z mocą od dnia następnego po jego doręczeniu Funduszowi w taki sposób, że Fundusz miał możliwość zapoznania się z jego treścią.

§ 11 Pełnomocnicy

1. Zawarcie umowy z Funduszem może być dokonane osobiście przez osobę przystępującą do Funduszu lub przez pełnomocnika.
2. Pełnomocnikiem może być wyłącznie osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych lub osoba prawna.
3. Pełnomocnictwo powinno być udzielone w formie pisemnej z podpisem poświadczonym notarialnie lub przez podmiot

umocowany do tego przez Fundusz.

4. Pełnomocnictwo w języku obcym winno być zaopatrzone w tłumaczenie dokonane przez tłumacza przysięgłego, za wyjątkiem pełnomocnictw poświadczonych przez podmiot umocowany do tego przez Fundusz.
5. Pełnomocnik obowiązany jest do pozostawienia w Funduszu lub u Akwizytora Funduszu dokumentów pełnomocnictwa.
6. W przypadku zawierania Umowy przez pełnomocnika, w trybie określonym w § 10 ust. 9, wymogi ustanowione w § 10 ust. 9 pkt 9.1. i 9.3. dotyczą również pełnomocnika.

§ 12 Wpłacanie składek

1. Członek Funduszu zobowiązany jest do wpłacania składek do Funduszu.
2. Wpłaty do Funduszu mogą być dokonywane w formie papierów wartościowych na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
3. W imieniu Członka Funduszu Zakład Ubezpieczeń Społecznych, działający na podstawie odrębnych przepisów, będzie odprowadzał składkę do Funduszu.
4. Wysokość składek i zasady ich wpłacania regulują odrębne przepisy.
5. Skutki nie opłacania składek przez Członka Funduszu regulują odrębne przepisy.

§ 13 Zmiana Funduszu

1. Członek Funduszu może przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego zawierając umowę z tym funduszem.
2. Jeżeli Członek Funduszu przystępuje do otwartego funduszu emerytalnego, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić Fundusz, w formie pisemnej, o zawarciu umowy z tym funduszem. Zawiadomienie powinno być złożone na formularzu według wzoru określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów.
3. Zawiadomienie doręcza się dotychczasowemu funduszowi osobiście lub przesyłką listową.
4. Jeżeli zawiadomienie nie spełnia warunków określonych w ust. 2, Fundusz wezwie Członka Funduszu do poprawienia go lub uzupełnienia niezwłocznie po doręczeniu Członkowi Funduszu wezwania do uzupełnienia. Zawiadomienie w takim przypadku wywołuje skutki od chwili wniesienia zawiadomienia poprawionego lub uzupełnionego.
5. Na podstawie zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, Fundusz dokonuje Wyплаты Transferowej do otwartego funduszu emerytalnego, do którego przystąpił Członek Funduszu.
6. Wyплаты Transferowe, o których mowa w ust. 5, dokonywane są przez Fundusz w ostatnim dniu roboczym każdego lutego, maja, sierpnia i listopada.
7. Kwota Wyплаты Transferowej ustalana jest w piątym dniu roboczym przed dniem tej wyплаты.
8. W przypadku zawarcia umowy z otwartym funduszem emerytalnym po dniu 31 marca 2004 r. Fundusz dokonuje Wyплаты Transferowej pod warunkiem uiszczenia przez Członka Funduszu ze środków własnych opłaty, o której mowa w § 23 ust. 2 pkt 2.1. Statutu.

§ 14 Prowadzenie działalności akwizycyjnej

1. Fundusz bezpośrednio lub za pośrednictwem podmiotów, określonych w § 15 ust. 1, prowadzi działalność akwizycyjną polegającą na skłanianiu kogokolwiek aby przystąpił do Funduszu i pozostawał Członkiem Funduszu.
2. Działalność akwizycyjna obejmuje także wykonywanie czynności akwizycyjnych polegających na zawieraniu w imieniu Funduszu umów, na podstawie których następuje uzyskanie członkostwa w Funduszu oraz pośredniczenie przy zawieraniu tych umów.
3. Czynności akwizycyjne w ramach działalności akwizycyjnej podmiotów wymienionych w § 15 ust. 1 oraz Funduszu będą wykonywane poprzez Akwizytorów.

§ 15 Podmioty prowadzące akwizycję Funduszu

1. Działalność akwizycyjną na rzecz Funduszu, oprócz Funduszu, mogą wykonywać, w przypadku zawarcia stosownej umowy z Funduszem, następujące podmioty:
  - 1.1. banki krajowe,
  - 1.2. zakłady ubezpieczeń,
  - 1.3. firmy inwestycyjne w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
  - 1.4. agenci ubezpieczeniowi,
  - 1.5. podmioty prowadzące działalność brokerską w rozumieniu przepisów o działalności ubezpieczeniowej,
  - 1.6. państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej „Poczta Polska”.
2. Lista podmiotów prowadzących działalność akwizycyjną na rzecz Funduszu będzie ogłaszana przez Fundusz w sposób przewidziany w Statucie dla publikowania informacji o Funduszu, z częstotliwością określoną przez Fundusz.

Rozdział IV. Rejestr Członków Funduszu

§ 16 Rejestr i Rachunki

1. Agent Transferowy na zlecenie Funduszu prowadzi Rejestr Członków Funduszu, w ramach którego otwierane są poszczególne Rachunki.
2. Agent Transferowy otwiera dla każdego Członka Funduszu, w ramach prowadzonego Rejestru, Rachunek i nadaje mu numer w Rejestrze.
3. Na Rachunku każdego Członka Funduszu ewidencjonowane są składki wpłacone do Funduszu przez Członka Funduszu lub Wpłaty Transferowe.
4. Rejestr, w odniesieniu do każdego Członka Funduszu, dla którego otwarty został Rachunek, zawiera w szczególności następujące dane:
  - 4.1. podstawowe dane osobowe Członka Funduszu obejmujące:
    - 4.1.1. imiona i nazwisko,
    - 4.1.2. datę urodzenia,
    - 4.1.3. numer PESEL i numer NIP, a w przypadku gdy Członkowi Funduszu nie nadano numeru PESEL i numeru NIP lub jednego z nich – w miejsce brakującego numeru odpowiednio serię i numer dowodu osobistego lub paszportu,
    - 4.1.4. adres miejsca zamieszkania,
    - 4.1.5. adres do korespondencji,
  - 4.2. dane o wpłatach składek i wypłatach transferowych do Funduszu obejmujące:
    - 4.2.1. datę otrzymania wpłaty na rachunek Funduszu,
    - 4.2.2. kwotę wpłaty,
    - 4.2.3. liczbę Jednostek Rozrachunkowych zapisanych na Rachunku w wyniku każdorazowego przeliczenia wpłaconej składki lub Wpłaty Transferowej,
    - 4.2.4. liczbę Jednostek Rozrachunkowych i wartość Jednostek Rozrachunkowych w ostatnim Dniu Wyceny Aktywów Funduszu,
    - 4.2.5. kwotę opłat potrąconych przez Fundusz ze składek,
    - 4.2.6. okres, którego dotyczy wpłata składki,
    - 4.2.7. dane o otrzymywanych Wypłatach Transferowych,
    - 4.2.8. dane o przeliczeniu składek i Wypłat Transferowych na Jednostki Rozrachunkowe,
  - 4.3. dane o aktualnym stanie środków na Rachunku z uwzględnieniem środków wypłaconych na okresową emeryturę kapitałową.
5. Rejestr prowadzony jest w systemie elektronicznym.
6. Prowadzenie Rejestru odbywa się w układzie dziennym.
7. Wprowadzenie danych do Rejestru odbywać się będzie na podstawie danych uzyskanych od Członków Funduszu oraz instytucji wykonujących na podstawie odrębnych przepisów zadania w zakresie ubezpieczeń społecznych.
8. Fundusz zobowiązany jest do poinformowania Członka Funduszu o nadanym mu numerze Rachunku w Funduszu poprzez wpisanie tego numeru na Formularzu lub przez przekazanie Członkowi Funduszu pisemnej informacji w terminie 30 (trzydziestu) dni od daty zawarcia Umowy, z zastrzeżeniem postanowień § 21 ust. 4 i § 22 ust. 5.

Rozdział V. Jednostka Rozrachunkowa

---

§ 17 Jednostka Rozrachunkowa

1. Wartość środków na rachunku Członka Funduszu określona jest w Jednostkach Rozrachunkowych.
2. Składki wpłacane do Funduszu przez Członka Funduszu oraz Wyплаты Transferowe są przeliczane na Jednostki Rozrachunkowe.
3. Składki oraz Wyплаты Transferowe mogą być przeliczane również na części ułamkowe Jednostki Rozrachunkowej.
4. Całkowita wartość Jednostek Rozrachunkowych jest równa Wartości Aktywów Netto Funduszu.

§ 18 Ustalanie wartości Jednostki Rozrachunkowej

1. Podstawą ustalenia wartości Jednostki Rozrachunkowej jest Wartość Aktywów Netto Funduszu.
2. Wartość Jednostki Rozrachunkowej jest ustalana w każdym Dniu Wyceny według stanu na ten dzień

i jest ilorazem Wartości Aktywów Netto Funduszu w Dniu Wyceny oraz liczby wszystkich Jednostek Rozrachunkowych, które w tym dniu znajdują się na rachunkach prowadzonych przez Fundusz.

3. Przeliczenie na Jednostki Rozrachunkowe wpłacanych składek oraz Wypłat Transferowych następuje w pierwszym dniu przeliczenia po wpłynięciu składki lub Wyплаты Transferowej na rachunek Funduszu, według wartości Jednostek Rozrachunkowych na ten dzień.
4. Dniem przeliczenia, o którym mowa w ust. 3, jest każdy dzień roboczy.
5. W pierwszym dniu przeliczenia, następującym po dokonaniu wpłaty pierwszej składki do Funduszu, wartość Jednostki Rozrachunkowej wynosi 10,00 zł (słownie: dziesięć złotych).

Rozdział VI. Wyплата środków zgromadzonych przez Członka Funduszu oraz podział środków.

---

§ 19 Środki na Rachunku

1. Przez środki na Rachunku Członka Funduszu rozumie się wartość Jednostek Rozrachunkowych zapisanych na jego Rachunku.
2. Członek Funduszu nie może rozporządzać środkami zapisanymi na Rachunku, z zastrzeżeniem rozporządzeń na wypadek śmierci oraz postanowień § 20 Statutu.
3. Środki zapisane na rachunku Członka Funduszu nie podlegają egzekucji.

§ 20 Wyплата środków z Rachunku

1. Z zastrzeżeniem postanowień § 21 i 22 Statutu, wyплата środków zapisanych na Rachunku Członka Funduszu może nastąpić:
  - 1.1. przez przeniesienie tych środków do wskazanego przez Członka Funduszu zakładu ubezpieczeń emerytalnych,
  - 1.2. w razie zawarcia umowy przez Członka Funduszu z otwartym funduszem emerytalnym, na rzecz funduszu do którego przystąpił,
  - 1.3. za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa, w przypadku gdy właściwy organ emerytalny zawiadomi o ustaleniu Członkowi Funduszu prawa do:
    - 1.3.1. wcześniejszej emerytury na podstawie właściwych przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
    - 1.3.2. emerytury lub prawa do jej zwiększenia na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym

żołnierzy lub funkcjonariuszy tzw. służb mundurowych.

- 1.4. w wyniku przeniesienia ekwiwalentu praw emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich, na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 2008 r. *o przeniesieniu praw emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich* (Dz.U. Nr 47, poz. 274).
2. Wyплата Transferowa, o której mowa w pkt. 1.2., dokonywana jest w sytuacji, w której Członek Funduszu zawarł umowę z otwartym funduszem emerytalnym i powiadomił o tym Fundusz w trybie określonym w § 13.
3. Członek Funduszu nie może dokonać Wyплаты Transferowej z Funduszu na rachunek w pracowniczym funduszu emerytalnym.

§ 21 Podział środków w razie rozwodu lub unieważnienia małżeństwa

1. Jeżeli małżeństwo Członka Funduszu uległo rozwiązaniu przez rozwód lub zostało unieważnione, środki zapisane na jego Rachunku, przypadające byłemu współmałżonkowi w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków są przekazywane w ramach Wyплаты Transferowej byłemu współmałżonkowi w otwartym funduszu emerytalnym i zapisywane na jego rachunku, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Wyплата Transferowa dla współmałżonka jest dokonywana przez Fundusz po przedstawieniu Funduszowi dowodu, że środki zapisane na Rachunku Członka Funduszu przypadły byłemu współmałżonkowi.

3. W przypadku jeżeli współmałżonek nie posiada rachunku w otwartym funduszu emerytalnym i w terminie 2 miesiące od przedstawienia dowodu, o którym mowa w ust. 2, nie wskaże jakiegokolwiek otwartego funduszu emerytalnego do którego można dokonać wypłaty, Fundusz niezwłocznie otworzy Rachunek na nazwisko byłego współmałżonka uprawnionego i przekaże na ten Rachunek, w ramach Wypłaty Transferowej, przypadające mu środki zapisane na Rachunku jego byłego współmałżonka.
  4. Z chwilą otwarcia Rachunku, w trybie określonym w ust. 3, byłym współmałżonkiem uprawnionym uzyskuje członkostwo w Funduszu.
  5. W przypadku uzyskania członkostwa w Funduszu przez współmałżonka, Fundusz wzywa go, aby niezwłocznie dokonał zawiadomienia w zakresie treści oświadczenia, o którym mowa w § 10 pkt. 3.6.4 Statutu. W wezwaniu Fundusz informuje współmałżonka o nadanym mu numerze Rachunku.
  6. W przypadku ustania wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa Członka Funduszu albo umownego ustanowienia rozdzielności majątkowej lub ograniczenia wspólności ustawowej między Członkiem Funduszu a jego małżonkiem, na podstawie dowodu potwierdzającego to zdarzenie, Fundusz, dokona Wypłaty Transferowej dla drugiego uprawnionego małżonka na jego rachunek w otwartym funduszu emerytalnym. Postanowienia ust. 1-5 stosuje się w przypadku określonym niniejszym ustępem odpowiednio.
  7. Osoby, którym Fundusz otworzył Rachunek w trybie, o którym mowa w ust. 3 i 6, mają prawo do jednorazowej wypłaty wszystkich środków zgromadzonych na rachunku. Wypłata ta dokonywana jest w terminie 14 dni od daty złożenia wniosku, w razie:
    - 7.1. złożenia wniosku wraz z decyzją przyznającą emeryturę, zaopatrzenie emerytalne, emeryturę dla rolników lub uposażenie w stanie spoczynku,
    - 7.2. nabycia prawa do emerytury, o ile ukończyły 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn,
    - 7.3. złożenia wniosku przez osoby urodzone przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli zgromadzone na ich rachunku środki w kwocie ustalonej w dniu złożenia wniosku nie są wyższe od kwoty stanowiącej:
      - 7.3.1. 50% przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 20 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli otwarcie rachunku nastąpiło przed dniem 1 stycznia 2002 r.,
      - 7.3.2. 150% przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 20 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli otwarcie rachunku nastąpiło po dniu 1 stycznia 2002 r.
  8. Zasady określone w ust. 7, nie mają zastosowania do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1968 r., które po dniu otwarcia rachunku w trybie, o którym mowa w ust. 3 i 6, opłacały składkę na ubezpieczenie społeczne.
- ## § 22 Podział środków w razie śmierci Członka Funduszu
1. Jeżeli Członek Funduszu pozostawał w związku małżeńskim w chwili śmierci, Fundusz dokona Wypłaty Transferowej połowy środków zapisanych na Rachunku zmarłego na rachunek małżonka zmarłego w otwartym funduszu emerytalnym, w zakresie, w jakim środki te stanowiły przedmiot małżeńskiej wspólności majątkowej, z zastrzeżeniem ust. 2.
  2. Wypłata transferowa jest dokonywana po przedstawieniu przez małżonka zmarłego Członka Funduszu odpisu aktu zgonu, odpisu aktu małżeństwa oraz pisemnego oświadczenia stwierdzającego, że do chwili śmierci Członka Funduszu nie zaszły żadne zmiany w stosunku do treści oświadczenia, o którym mowa w § 10 pkt. 3.6.4 Statutu, lub zawiadomienia, o którym mowa w § 10 ust. 13 Statutu, a jeżeli zmiany te miały miejsce - także dowodu tych zmian.
  3. W przypadku gdy małżonek zmarłego Członka Funduszu nie posiada rachunku w otwartym funduszu emerytalnym i w terminie 2 miesiące od przedstawienia dowodów, o których mowa w ust. 2, nie wskaże rachunku w jakimkolwiek otwartym funduszu emerytalnym, Fundusz niezwłocznie otworzy Rachunek na nazwisko małżonka zmarłego Członka Funduszu i przekaże na ten Rachunek, w ramach Wypłaty Transferowej, przypadające mu środki zgromadzone na Rachunku zmarłego Członka Funduszu.
  4. Z chwilą otwarcia Rachunku w trybie, o którym mowa w ust. 3, małżonek zmarłego Członka Funduszu uzyskuje członkostwo w Funduszu.
  5. Małżonek zmarłego Członka Funduszu, któremu Fundusz otworzył rachunek w trybie, o którym mowa w ust. 3, ma prawo do jednorazowej wypłaty wszystkich środków zgromadzonych na rachunku. Do wypłaty środków stosuje się zasady określone w § 21 ust. 7.
  6. Środki zgromadzone na Rachunku zmarłego Członka Funduszu, które nie zostaną przekazane małżonkowi zmarłego, przekazywane są osobom wskazanym przez zmarłego, zgodnie ze wskazaniem, o którym mowa w § 10 ust. 7, a w przypadku ich braku wchodzi w skład spadku.
  7. Fundusz dokonuje wypłaty środków należnych osobie wskazanej przez zmarłego Członka Funduszu, w sposób wskazany przez tą osobę, po przedstawieniu Funduszowi urzędowego dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby uprawnionej, z tym że wypłata środków przypadających małżonkowi zmarłego Członka Funduszu może być przekazana na jego żądanie na rachunek w otwartym funduszu. W tym ostatnim przypadku postanowienia ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.
  8. Wypłata dokonywana bezpośrednio na rzecz osoby wskazanej przez zmarłego następuje w formie wypłaty jednorazowej lub w formie wypłaty w ratach płatnych

- przez okres nie dłuższy niż 2 lata, zgodnie z pisemną dyspozycją osoby uprawnionej.
9. Postanowienia ust. 7 i 8 stosuje się odpowiednio do spadkobierców, którzy dodatkowo obowiązani są przedłożyć Funduszowi prawomocne stwierdzenie nabycia spadku.
  10. Wypłaty w ratach, o których mowa w ust. 8, dokonywane są wg następujących zasad:
    - 10.1. okres wypłaty rat, wskazywany jest przez osobę uprawnioną do otrzymania wypłaty i wyrażany jest zawsze w pełnych miesiącach,
    - 10.2. raty, w zależności od wskazania osoby uprawnionej do otrzymania wypłaty, mogą być kwartalne lub miesięczne,
    - 10.3. w przypadku, gdy w razie zadeklarowania wypłaty w ratach kwartalnych, wskazany przez osobę uprawnioną do otrzymania wypłaty okres wypłaty w ratach nie obejmuje pełnych kwartałów, ostatnia rata obejmuje okres od dnia upływu ostatniego pełnego kwartału, za który dokonana została wypłata do dnia upływu zadeklarowanego okresu wypłaty w ratach,
    - 10.4. raty wypłacane są w terminie 15 dni od upływu:
      - 10.4.1. każdego miesiąca okresu wypłaty w ratach, wskazanego przez osobę uprawnioną do otrzymania wypłaty, w przypadku zadeklarowania rat miesięcznych,
      - 10.4.2. każdego kwartału okresu wypłaty w ratach, wskazanego przez osobę uprawnioną do otrzymania wypłaty, w przypadku zadeklarowania rat kwartalnych, w przypadku, gdy wskazany przez osobę uprawnioną do otrzymania wypłaty okres wypłaty w ratach nie obejmuje pełnych kwartałów, ostatnia rata wypłacana jest w terminie 15 dni od dnia upływu zadeklarowanego okresu wypłaty w ratach.
    - 10.5. wypłaty rat dokonywane są w zależności od dyspozycji osoby uprawnionej do otrzymania wypłaty, w gotówce lub przelewem na rachunek wskazany przez tę osobę lub w formie przekazu.
  11. Dyspozycję, o której mowa w ust. 8, obejmującą informacje określone w ust. 10 w przypadku wypłaty w ratach, osoba uprawniona do otrzymania wypłaty składa na formularzu przygotowanym przez Fundusz.
  12. Wypłaty, o których mowa w ust. 8, dokonywane są w ratach równych co do liczby Jednostek Rozrachunkowych. Każda rata wypłacana jest według wartości Jednostki Rozrachunkowej w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień wypłaty.

Rozdział VII. Opłaty na rzecz Funduszu i Koszty Funduszu

---

§ 23 Opłaty

1. Opłata manipulacyjna:
  - 1.1. Fundusz pobiera opłatę manipulacyjną w formie potrącenia określonej procentowo kwoty z wpłaconych na Rachunek Członka Funduszu składek, stosując jednolitą metodę obliczania i pobierania tej opłaty w stosunku do wszystkich Członków.
  - 1.2. Wysokość opłaty manipulacyjnej wynosi:
    - 1.2.1. 7% kwoty z wpłaconych składek w okresie od 01.04.2004 r. do końca 2010 r.,
    - 1.2.2. 6,125% kwoty z wpłaconych składek w roku 2011,
    - 1.2.3. 5,25% kwoty z wpłaconych składek w roku 2012,
    - 1.2.4. 4,375% kwoty z wpłaconych składek w roku 2013,
    - 1.2.5. 3,5% kwoty z wpłaconych składek po roku 2013.
  - 1.3. Opłata manipulacyjna jest potrącana przez Fundusz przed przeliczeniem składek wpłaconych w gotówce, na Jednostki Rozrachunkowe, niezwłocznie po otrzymaniu składki przez Fundusz, chyba że opóźnienie nastąpiło z przyczyn, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności. Opłata przekazywana jest na rachunek Towarzystwa.
  - 1.4. W przypadku dokonywania wpłat do Funduszu w papierach wartościowych, sposób potrącenia opłaty manipulacyjnej określają odrębne ustawy.
2. Opłaty związana z Wypłatą Transferową do innego otwartego funduszu emerytalnego:
  - 2.1. W związku z przystąpieniem Członka Funduszu do innego otwartego funduszu emerytalnego na podstawie umowy z tym funduszem zawartej po dniu 31 marca 2004 r., Członek Funduszu uiszcza z własnych środków opłatę w wysokości:
    - 2.1.1. 160,00 zł jeżeli od ostatniego dnia miesiąca, w którym uzyskano członkostwo w Funduszu do dnia dokonania Wypłaty Transferowej z rachunku Członka w Funduszu do innego funduszu upłynęło nie więcej niż 12 miesięcy,
    - 2.1.2. 80,00 zł jeżeli od ostatniego dnia miesiąca, w którym uzyskano członkostwo w Funduszu do dnia dokonania Wypłaty Transferowej z rachunku Członka w Funduszu do innego funduszu upłynęło więcej niż 12 miesięcy, ale mniej niż 24 miesiące.
  - 2.2. Po otrzymaniu prawidłowego zawiadomienia o zawarciu umowy z innym otwartym funduszem, Fundusz poinformuje Członka Funduszu o kwocie opłaty oraz wskaże rachunek Towarzystwa, na który opłata powinna zostać przekazana. Opłatę uznaje się za uiszczoną jeśli wpłynie ona na wskazany rachunek w terminie przewidzianym przepisami prawa.
  - 2.3. Po dokonaniu Wypłaty Transferowej Towarzystwo rozliczy opłatę i w przypadku różnicy pomiędzy opłatą wpłaconą a należną, dokona zwrotu różnicy opłaty na wskazany przez Członka Funduszu

rachunek pieniężny albo w formie przekazu pocztowego na wskazany przez Członka Funduszu adres.

- 2.4. W związku z przystąpieniem Członka Funduszu do innego otwartego funduszu emerytalnego na podstawie umowy z tym funduszem zawartej do dnia 31 marca 2004 r., Fundusz pobiera w formie potrącenia ze środków zgromadzonych na rachunku Członka Funduszu, opłatę w wysokości:

2.4.1. 304,00 zł (słownie: trzysta cztery), jeżeli od dnia wpłaty pierwszej składki lub wypłaty transferowej z innego funduszu do dnia dokonania Wypłaty Transferowej przez Członka Funduszu upłynęło nie więcej niż 3 miesiące,

2.4.2. 266,00 zł (słownie: dwieście sześćdziesiąt sześć) jeżeli od dnia wpłaty pierwszej składki lub wypłaty transferowej z innego funduszu do dnia dokonania Wypłaty Transferowej przez Członka Funduszu upłynęło więcej niż 3 miesiące, ale nie więcej niż 6 miesięcy,

2.4.3. 228,00 zł (słownie: dwieście dwadzieścia osiem) jeżeli od dnia wpłaty pierwszej składki lub wypłaty transferowej z innego funduszu do dnia dokonania Wypłaty Transferowej przez Członka Funduszu upłynęło więcej niż 6 miesięcy, ale nie więcej niż 9 miesięcy,

2.4.4. 190,00 zł (słownie: sto dziewięćdziesiąt) jeżeli od dnia wpłaty pierwszej składki lub wypłaty transferowej z innego funduszu do dnia dokonania Wypłaty Transferowej przez Członka Funduszu upłynęło więcej niż 9 miesięcy, ale nie więcej niż 2 miesięcy,

2.4.5. 152,00 zł (słownie: sto pięćdziesiąt dwa) jeżeli od dnia wpłaty pierwszej składki lub wypłaty transferowej z innego funduszu do dnia dokonania Wypłaty Transferowej przez Członka Funduszu upłynęło więcej niż 12 miesięcy, ale nie więcej niż 15 miesięcy,

2.4.6. 114,00 zł (słownie: sto czternaście) jeżeli od dnia wpłaty pierwszej składki lub wypłaty transferowej z innego funduszu do dnia dokonania Wypłaty Transferowej przez Członka Funduszu upłynęło więcej niż 15 miesięcy, ale nie więcej niż 18 miesięcy,

2.4.7. 76,00 zł (słownie: siedemdziesiąt sześć) jeżeli od dnia wpłaty pierwszej składki lub wypłaty transferowej z innego funduszu do dnia dokonania Wypłaty Transferowej przez Członka Funduszu upłynęło więcej niż 18 miesięcy, ale nie więcej niż 21 miesięcy,

2.4.8. 38,00 zł (słownie: trzydzieści osiem) jeżeli od dnia wpłaty pierwszej składki lub wypłaty transferowej z innego funduszu do dnia dokonania Wypłaty Transferowej przez Członka Funduszu upłynęło więcej niż 21 miesięcy, ale nie więcej niż 24 miesiące.

2.4.9. W formie potrącenia w momencie dokonywania opłaty transferowej kwoty stanowiącej równowartość 4% kwoty najniższego wynagrodzenia za pracę ustalanego przez ministra właściwego do spraw pracy na podstawie odrębnych przepisów.

2.5. Jeżeli kwota Wypłaty Transferowej przekazywanej przez Członka Funduszu do otwartego funduszu emerytalnego, w związku z jego przystąpieniem do tego funduszu, jest niższa niż suma opłat, o których mowa w pkt 2.4, maksymalna wysokość opłat, które może pobrać Fundusz jest równa kwocie Wypłaty Transferowej.

3. Opłaty, o których mowa w ust. 2, przekazywane są na rachunek Towarzystwa.

§ 24 Pokrywanie kosztów działalności Funduszu

1. Fundusz pokrywa bezpośrednio ze swoich Aktywów:
  - 1.1. koszty związane z funkcjonowaniem Funduszu, jest:
    - 1.1.1. koszty związane z przechowywaniem Aktywów Funduszu przez Depozytariusza stanowiące równowartość wynagrodzenia Depozytariusza, rodzaje, maksymalną wysokość, sposób, oraz tryb kalkulacji i pokrywania tych kosztów określa załącznik nr 1 do Statutu,
    - 1.1.2. koszty związane z realizacją transakcji nabywania lub zbywania Aktywów Funduszu, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których Fundusz jest obowiązany korzystać, rodzaje, maksymalną wysokość, sposób, oraz tryb kalkulacji i pokrywania tych kosztów określają załączniki nr 2 i 2a do Statutu.

- 1.2. Koszty zarządzania Funduszem przez Towarzystwo ustalane według następującej skali:

Wysokość Aktywów Netto (w mln zł)		Miesięczna opłata za zarządzanie otwartym funduszem od Aktywów Netto wynosi:
ponad	do	
	8.000	0,045% Wartości Aktywów Netto w skali miesiąca
8.000	20.000	3,6 mln zł + 0,04% nadwyżki ponad 8.000 mln zł Wartości Aktywów Netto, w skali miesiąca
20.000	35.000	8,4 mln zł + 0,032% nadwyżki ponad 20.000 mln zł Wartości Aktywów Netto w skali miesiąca
35.000	65.000	13,2 mln zł + 0,023% nadwyżki ponad 35.000 mln zł Wartości Aktywów Netto w skali miesiąca
65.000		120,1 mln zł + 0,015% nadwyżki ponad 65.000 mln zł Wartości Aktywów Netto, w skali miesiąca

- Kwota ta jest obliczana na każdy dzień ustalania Wartości Aktywów Netto Funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.
- Fundusz przekazuje ze swoich Aktywów na rzecz Towarzystwa środki w kwocie 0,005% wartości zarządzanych Aktywów Netto Funduszu w skali miesiąca. Kwota ta jest obliczana na każdy dzień ustalenia Wartości Aktywów Netto Funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca. Towarzystwo, nie później niż w pierwszym dniu roboczym kolejnego miesiąca, dokonuje wpłaty tej kwoty na rachunek premiowy, o którym mowa w § 32.
  - Jeżeli wartość przekazanych Funduszowi obligacji, na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o przejęciu przez Skarb Państwa zobowiązań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieprzekazanych składek do otwartych funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 149 poz. 1450, z późn. zm.) według ceny zamiany jest mniejsza od wysokości zobowiązania z tytułu składek, różnica jest pokrywana przez Fundusz bezpośrednio z jego Aktywów. Maksymalna wysokość kosztów z tego tytułu musi każdorazowo stanowić mniej niż 50% ceny zamiany obligacji.
  - Koszty działalności Funduszu, które nie są pokrywane bezpośrednio z jego Aktywów, pokrywa Towarzystwo.

Rozdział VII. Wycena Wartości Aktywów i Zobowiązań Funduszu

§ 25 Wartość Aktywów Funduszu

- Wartość Aktywów i zobowiązań Funduszu jest ustalana przez Fundusz w każdym Dniu Wyceny, z dokładnością do jednego grosza.
- Aktywa i zobowiązania Funduszu wycenia się według ich rynkowej wartości, z zachowaniem zasad określonych poniżej oraz zasady ostrożnej wyceny.
- Jeżeli nie jest możliwa wycena Aktywów według zasad określonych poniżej, lub dokonanie wyceny z zastosowaniem tych zasad byłoby sprzeczne z zasadą ostrożnej wyceny, Fundusz szacuje wartość tych Aktywów zgodnie z ust. 2, według określonej przez siebie szczegółowej metodologii.
- Zobowiązania Funduszu, które nie mogą być wycenione przy odpowiednim zastosowaniu zasad wyceny Aktywów Funduszu, są wyceniane według ich wartości księgowej na Dzień Wyceny.
- Wartość Aktywów Netto Funduszu jest równa wartości wszystkich Aktywów Funduszu w Dniu Wyceny pomniejszonej o zobowiązania Funduszu.

- Wartość Aktywów Netto Funduszu na Jednostkę Rozrachunkową jest równa Wartości Netto Aktywów Funduszu w Dniu Wyceny, podzielonej przez liczbę wszystkich Jednostek Rozrachunkowych, które w tym dniu są zapisane na rachunkach prowadzonych przez Fundusz.

§ 26 Papiery wartościowe notowane na rynku regulowanym

- Papiery wartościowe notowane na regulowanym rynku giełdowym są wyceniane w Dniu Wyceny w oparciu o ostatni kurs jednolity z tego dnia albo ostatni kurs odniesienia, w przypadku papierów wartościowych notowanych w systemie jednolitego kursu dnia lub w oparciu o ostatni kurs zamknięcia, w przypadku papierów wartościowych notowanych w systemie notowań ciągłych, z zastrzeżeniem ust. 3.
- Papiery wartościowe notowane na regulowanym rynku pozagiełdowym są wyceniane w Dniu Wyceny w oparciu o średnią cenę transakcji ważoną wolumenem obrotu z ostatniego dnia, w którym zawarto transakcję w czasie trwania dnia obrotu, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Jeżeli dla wyceny papierów wartościowych nie można zastosować przepisu ust. 1 lub 2, w związku z faktem, że są one w tym samym dniu notowane na dwu lub więcej rynkach lub w więcej niż jednym systemie notowań:
  - 3.1. ustala się rynek, dla którego w miesiącu poprzedzającym średnia wielkość obrotów danym papierem wartościowym była największa,
  - 3.2. dla rynku ustalonego w sposób, o którym mowa pkt. 3.1., ustala się system notowań, dla którego w miesiącu poprzedzającym średnia wielkość obrotów danym papierem wartościowym była największa - jeżeli dany papier wartościowy był notowany w tym miesiącu w więcej niż jednym systemie notowań,
  - 3.3. dokonuje się wyceny danego papieru wartościowego, przyjmując za podstawę kurs określony dla rynku ustalonego w sposób, o którym mowa w pkt. 3.1. i systemu notowań ustalonego w sposób, o którym mowa w pkt. 3.2.
4. W przypadku notowania papierów wartościowych, o których mowa w ust. 3, jednocześnie na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, ich wycena jest dokonywana na podstawie notowań na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
5. W przypadku jednoczesnego rozpoczęcia notowań na dwu lub więcej rynkach lub w różnych systemach notowań, do czasu uzyskania informacji o obrotach, o których mowa w pkt. 3.1. oraz 3.2., za podstawę wyceny przyjmuje się kurs lub cenę wyznaczoną w sposób, o którym mowa powyżej w ust. 1 lub 2, z ostatniego dnia, w którym dany papier wartościowy był przedmiotem obrotu, a jeżeli istnieje więcej niż jedna cena lub kurs z tego samego dnia – stosuje się kurs lub cenę najniższą spośród wyznaczonych w sposób, o którym mowa powyżej w ust. 1 lub 2.

§ 27 Inne papiery wartościowe oraz wierzytelności

1. Papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu, do dnia pierwszego notowania na rynku regulowanym, są wyceniane według ostatniej ceny nabycia na rynku pierwotnym lub w pierwszej ofercie publicznej, a w przypadku gdy zostały określone różne ceny dla nabywców - według średniej ceny nabycia ważonej wolumenem nabytych przez Fundusz papierów wartościowych danej emisji.
  - 1a. Dłużne papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu, lecz nie notowane na rynku regulowanym, są wyceniane metodą liniowej amortyzacji dyskonta lub premii w stosunku do ceny nabycia.
  - 1b. Obligacje od dnia następującego bezpośrednio do dnia wykupu są wyceniane metodą liniowej amortyzacji dyskonta lub premii powstałej jako różnica między ceną wykupu danej obligacji a ceną, po jakiej Fundusz wycenił obligację w ostatnim dniu jej notowania.

2. Wartość akcji dopuszczonych do publicznego obrotu, lecz nie notowanych na rynku regulowanym, objętych skutkiem wykonania prawa poboru, jest równa wartości akcji tego emitenta notowanych na rynku regulowanym, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Jeżeli pomiędzy akcjami nowej emisji i akcjami notowanymi na rynku regulowanym istnieją różnice w zakresie uprawnień przysługujących ich posiadaczom, wartość tych akcji jest określana jako suma wartości praw poboru niezbędnych do ich objęcia i ceny nabycia po jakiej akcje te zostały objęte. Przez wartość praw poboru niezbędnych do objęcia akcji rozumie się ich wartość ustaloną według zasad wyceny papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu, w ostatnim dniu, w którym mogło nastąpić wykonanie tego prawa.
4. Jeżeli papierami wartościowymi, o których mowa w § 26 oraz ust. 1 powyżej, są papiery wartościowe, do których kursu lub ceny doliczane są odsetki, wartość tych papierów wartościowych, ustaloną w oparciu o zasady wyceny określone w § 27 oraz ust. 1 powyżej, powiększa się o odsetki należne na Dzień Wyceny, chyba że wartość odsetek została uwzględniona w powyższym kursie lub cenie.
5. Papiery wartościowe nie dopuszczone do publicznego obrotu wyceniane według ostatniej ceny nabycia, z zastrzeżeniem, że papiery wartościowe nabyte z dyskontem lub premią wyceniane są metodą liniowej amortyzacji dyskonta lub premii oraz, że w przypadku papierów wartościowych, do których ceny doliczane są odsetki, ich wartość powiększa się o odsetki należne na Dzień Wyceny.
6. Wierzytelności z tytułu pożyczki, kredytu lub depozytu wycenia się według sumy wartości nominalnej i odsetek naliczonych do Dnia Wyceny.
7. Jeżeli z przyczyn niezależnych od Funduszu nie jest możliwa wycena papierów wartościowych nie notowanych na rynku regulowanym według zasad określonych w ust. 5 powyżej, wartość tych papierów wartościowych ustala się według formuły liniowej przyjmując, że wartość ta wzrasta każdego dnia w okresie, na który papier ten został nabyty o stałą równą należnym odsetkom oraz równą dyskontu z którym papier ten został nabyty, albo maleje o stałą równą premii, z którą papier ten nabyto, odpowiednio podzielonym lub podzielonemu przez liczbę dni w okresie, na który ten papier został nabyty.

§ 28 Jednostki Uczestnictwa oraz Certyfikaty Inwestycyjne

1. Jednostki uczestnictwa zbywane przez fundusze inwestycyjne otwarte lub specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte wycenia się według ostatniej ceny odkupienia jednostki uczestnictwa w Dniu Wyceny.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wyceny jednostek uczestnictwa w funduszach powierniczych.
3. W okresie między sprzedażą przez otwarty fundusz inwestycyjny jednostek uczestnictwa a pierwszym

dniem, w którym ten fundusz dokonuje odkupienia tych jednostek, ich wycena dokonywana jest według ostatniej ceny nabycia, a w przypadku gdy istnieją różne ceny nabycia z tego samego dnia - stosuje się średnią cenę nabycia ważoną wolumenem nabytych przez Fundusz jednostek uczestnictwa.

4. Certyfikaty inwestycyjne emitowane przez fundusze inwestycyjne mieszane wyceniane są według ostatniej ceny ich wykupu, a jeżeli są notowane na rynku regulowanym i były przedmiotem obrotu po ostatnim Dniu Wyceny stosuje się zasady określone w § 26.

§ 29 Zagraniczne lokaty Funduszu

1. Do wyceny Aktywów lokowanych za granicą stosuje się analogiczne zasady wyceny jak w przypadku wyceny Aktywów krajowych tj. zasady określone w § 26-28. Wartość Aktywów zagranicznych jest przeliczana na wartość w walucie polskiej według kursu średniego waluty obcej, w jakiej aktywa te są denominowane, ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w Dniu Wyceny.
2. W przypadku notowania papierów wartościowych jednocześnie na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, ich wycena jest dokonywana na podstawie notowań na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział IX. Zasady pokrywania niedoboru w Funduszu. Rachunek rezerwowy. Rachunek premiowy. Fundusz Gwarancyjny.

§ 30 Powstanie niedoboru

1. Niedobór występuje w Funduszu w przypadku, gdy stopa zwrotu Funduszu, obliczona na zasadach określonych w Ustawie za okres 36 miesięcy, jest niższa od minimalnej wymaganej stopy zwrotu.
2. Minimalną wymaganą stopą zwrotu jest stopa zwrotu niższa o 50% od średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy w tym okresie podanej przez Przewodniczącego Organu Nadzoru lub o 4 punkty procentowe od tej średniej, w zależności od tego, która z tych wielkości jest niższa.
3. Kwota niedoboru jest obliczana jako iloczyn liczby Jednostek Rozrachunkowych w Funduszu w ostatnim dniu roboczym okresu 36 miesięcy oraz różnicy między wartością Jednostki Rozrachunkowej, która zapewniłaby osiągnięcie minimalnej wymaganej stopy zwrotu, a faktyczną wartością Jednostki Rozrachunkowej w ostatnim dniu roboczym okresu 36 miesięcy.

§ 31 Pokrycie niedoboru

Pokrycie niedoboru następuje zgodnie z obowiązującymi przepisami Ustawy.

§ 32 Rachunek premiowy. Rachunek rezerwowy

1. Fundusz otwiera rachunek premiowy, na którym są przechowywane środki, o których mowa w § 24 ust. 2. Środki te stanowią część Aktywów Funduszu i są przeliczane na Jednostki Rozrachunkowe.
2. Fundusz otwiera rachunek rezerwowy, którego środki stanowią część Aktywów Funduszu i są przeliczane na Jednostki Rozrachunkowe.
3. Środki zgromadzone na rachunku premiowym, które mogą być wycofane przez Towarzystwo, na zasadach przewidzianych w Ustawie, są niezwłocznie przenoszone na rachunek rezerwowy, a pozostała kwota przekazywana jest niezwłocznie do Funduszu.

4. Towarzystwo może wycofać środki zgromadzone na rachunku rezerwowym w terminach określonych w Ustawie.

§ 33 Fundusz Gwarancyjny

1. Fundusz Gwarancyjny składa się z części podstawowej i części dodatkowej.
2. Część podstawowa Funduszu Gwarancyjnego jest administrowana przez Krajowy Depozyt.
3. Na podstawie przepisów Ustawy, Fundusz otwiera rachunek stanowiący część dodatkową Funduszu Gwarancyjnego, na który przekazywane są wpłaty Towarzystwa.
4. Wysokość środków przechowywanych na rachunku, o którym mowa w ust. 3, wynosi nie mniej niż 0,3% i nie więcej niż 0,4% Wartości Aktywów Netto Funduszu z zastrzeżeniem odpowiednich przepisów Ustawy.
5. Środki, o których mowa w ust. 4, stanowią część Aktywów Funduszu i są przeliczane na Jednostki Rozrachunkowe.
6. Sposób ustalania przez Towarzystwo wielkości środków, które powinny być przekazywane na rachunek części dodatkowej oraz sposób wycofywania nadwyżek tych środków z rachunku odbywa się na zasadach przewidzianych przepisami prawa.

Rozdział X. Depozytariusz. Przechowywanie Aktywów Funduszu

§ 34 Firma, siedziba i adres Depozytariusza

1. Depozytariuszem przechowującym Aktywa Funduszu na podstawie umowy o przechowywanie Aktywów Funduszu jest Bank Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna bank krajowy, spełniający warunki określone w Ustawie.
2. Siedzibą Depozytariusza jest Warszawa, adres: ul. Grzybowska 53/57.

§ 35 Przechowywanie Aktywów Funduszu

1. Depozytariusz przechowuje Aktywa Funduszu na podstawie umowy o przechowywanie Aktywów Funduszu.
2. Umowa z Depozytariuszem określa między innymi szczegółowe obowiązki Depozytariusza, sposób ich wykonywania, wynagrodzenie Depozytariusza, sposób obliczania kosztów i pobierania opłat obciążających Fundusz, a także wskazuje osoby wyznaczone przez Depozytariusza do wykonywania umowy. Umowa nie ogranicza ustawowych obowiązków Depozytariusza.
3. Depozytariusz odpowiada za wszelkie szkody wynikające z niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków nałożonych przez Ustawę.
4. Depozytariusz działa w interesie Członków Funduszu, niezależnie od Towarzystwa.

§ 36 Obowiązki Depozytariusza

Do obowiązków Depozytariusza w zakresie przechowywania Aktywów Funduszu należy:

- 1) prowadzenie rejestru Aktywów Funduszu zapisywanych na właściwych rachunkach oraz przechowywanych przez Depozytariusza i inne podmioty uprawnione do tego na mocy odrębnych przepisów lub na podstawie umów zawieranych za zgodą Depozytariusza. Depozytariusz może przekazać prowadzenie rejestru Aktywów Funduszu na zlecenie Funduszu bankom lub instytucjom finansowym, które mają siedzibę poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) zapewnienie, aby wartość Aktywów Netto Funduszu była ustalana w sposób pozwalający Funduszowi na obliczanie wartości tych Aktywów,
- 3) zapewnienie, aby umowy obejmujące nabywanie i zbywanie Aktywów Funduszu były zgodne z przepisami prawa oraz Statutem,
- 4) wykonywanie poleceń Funduszu, chyba że są one sprzeczne z przepisami prawa lub Statutem albo w ocenie Depozytariusza zagrażają bezpieczeństwu Aktywów Funduszu,
- 5) zapewnienie, aby Aktywa Funduszu były lokowane zgodnie z przepisami prawa oraz Statutem,
- 6) zapewnienie terminowego rozliczania umów dotyczących Aktywów Funduszu,
- 7) wykonywanie poleceń likwidatora dotyczących likwidacji Funduszu.

Rozdział XI. Obowiązki Informacyjne Funduszu

§ 37 Ogłaszanie Prospektów Informacyjnych

1. Prospekty informacyjne Funduszu są ogłaszane w dzienniku ogólnopolskim „Rzeczpospolita”.
2. Prospekt informacyjny Funduszu będzie ogłaszany raz do roku, w ciągu 200 dni od końca roku, nie później niż w terminie 3 tygodni od zatwierdzenia przez Towarzystwo sprawozdania finansowego Funduszu.
3. Prospekt informacyjny Funduszu będzie zawierać jego Statut, informacje na temat wyników działalności inwestycyjnej Funduszu oraz ostatnie zatwierdzone roczne sprawozdanie finansowe Funduszu oraz informacje na temat wyników działalności inwestycyjnej Funduszu w zakresie określonym przez przepisy prawa, z zastrzeżeniem pierwszego prospektu informacyjnego, który zawierać będzie jedynie Statut Funduszu.
4. Fundusz zobowiązany jest do udostępnienia prospektu informacyjnego każdej osobie zamierzającej przystąpić do Funduszu.

5. Na żądanie Członka Funduszu, zgłoszone pisemnie na adres Towarzystwa, Fundusz zobowiązany jest przesłać mu w ciągu 30 dni od dnia otrzymania żądania, na adres zamieszkania wskazany w umowie, ostatnio ogłoszony prospekt informacyjny wraz z ostatnim półrocznym sprawozdaniem finansowym Funduszu sporządzonym na koniec pierwszego półrocza roku kalendarzowego.

§ 38 Informacja o środkach zgromadzonych na Rachunku

1. Fundusz przesyła każdemu Członkowi Funduszu pisemną informację o środkach znajdujących się na Rachunku Członka Funduszu, terminach dokonywanych w tym okresie wpłat składek i Wypłat Transferowych oraz przeliczeniu tych składek i Wypłat Transferowych na Jednostki Rozrachunkowe, a także o wynikach działalności lokacyjnej Funduszu.

- 1.1 Informacja jest przesyłana w regularnych odstępach czasu, nie rzadziej jednak niż co 12 miesięcy.
- 1.2 Fundusz przesyła informację zwykłą przesyłką listową na ostatni wskazany przez Członka Funduszu adres, w terminie 14 dni po upływie terminu, o którym mowa w pkt 1.1.
2. Fundusz jest zobowiązany, na żądanie Członka Funduszu, udzielić mu na piśmie informacji określającej pieniężną wartość środków zgromadzonych na jego Rachunku.
3. Informacja, o której mowa w ust. 2, jest przesyłana Członkom Funduszu przesyłką listową, nie będącą przesyłką najszybszej kategorii, w terminie 14 dni od otrzymania pisemnego żądania Członka Funduszu.

Rozdział XII. Zaprzestanie zarządzania Funduszem i Likwidacja Funduszu

---

§ 39 Zaprzestanie zarządzania Funduszem

Towarzystwo zaprzestaje zarządzania Funduszem:

- 1) z dniem określonym w zezwoleniu Organu Nadzoru w przypadku przejścia zarządzania Funduszem przez powszechne towarzystwo emerytalne na podstawie umowy,
- 2) z dniem wejścia w życie decyzji Organu Nadzoru o cofnięciu zezwolenia na utworzenie Towarzystwa,
- 3) z dniem określonym w zezwoleniu Organu Nadzoru w przypadku połączenia się Towarzystwa z powszechnym towarzystwem emerytalnym.

§ 40 Likwidacja Funduszu

Likwidacja Funduszu następuje zgodnie z przepisami Ustawy.

§ 41 Likwidator

Likwidatorem Funduszu jest powszechne towarzystwo emerytalne, które przejęło zarządzanie Funduszem.

Rozdział XIII. Postanowienia końcowe

---

§ 42 Obowiązanie Statutu

Postanowienia niniejszego Statutu obowiązują Fundusz, Towarzystwo oraz wszystkich Członków Funduszu.

§ 43 Zmiany Statutu

1. Zmiana Statutu nie wymaga zgody Członków Funduszu.
2. Niniejszy Statut może być zmieniony przez walne zgromadzenie akcjonariuszy Towarzystwa za zezwoleniem Organu Nadzoru.

3. Zmianę Statutu Fundusz ogłasza w dzienniku ogólnopolskim, określonym w § 37 ust. 1, nie później niż w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia Funduszowi zezwolenia na zmianę Statutu.
4. Zmiana Statutu Funduszu wchodzi w życie w terminie pięciu miesięcy od dnia dokonania ogłoszenia o zmianie Statutu, chyba że Organ Nadzoru zezwoli na skrócenie tego terminu.

Załącznik Nr 1

do Statutu Otwartego Funduszu Emerytalnego „Złota Jesień”, o kosztach związanych z przechowywaniem Aktywów Funduszu przez Depozytariusza stanowiących równowartość wynagrodzenia Depozytariusza

Wynagrodzenie Depozytariusza składa się z następujących części:

1. Opłata za przechowywanie Aktywów Funduszu, naliczana jest codziennie na podstawie dziennej wartości aktywów netto Funduszu w maksymalnej wysokości 0,0065% w skali roku.
2. Opłata za rozliczenie każdej transakcji na papierach wartościowych i innych instrumentach rynku finansowego w wysokości 6,00 PLN.
3. Zwrot kosztów:
  - a) koszty związane z przechowywaniem aktywów oraz realizacją i rozliczeniem transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz instytucji rozliczeniowych, z których pośrednictwa Fundusz jest obowiązany korzystać na mocy odrębnych przepisów, stanowiące składnik wynagrodzenia Depozytariusza, są pokrywane z Aktywów Funduszu według aktualnie obowiązującej tabeli prowizji i opłat danej instytucji rozliczeniowej;
  - b) koszty, o których mowa w ust. 3a, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz z granicznych instytucji rozliczeniowych są pokrywane z aktywów Funduszu do wysokości nie przekraczającej odpowiednich kosztów krajowych instytucji rozliczeniowych, o których mowa w ust. 3a;
  - c) pozostałe udokumentowane koszty poniesione przez Depozytariusza w związku z wykonywaniem poleceń Funduszu za pośrednictwem podmiotów zewnętrznych pokrywa Towarzystwo na podstawie odrębnej umowy.

Załącznik Nr 2

do Statutu Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień” Opłaty na rzecz osób trzecich, z tytułu czynności związanych z realizacją transakcji nabywania lub zbywania Aktywów Funduszu na rynkach krajowych

1. Maksymalna wysokość kosztów związanych z realizacją transakcji nabywania lub zbywania Aktywów Funduszu na rzecz osób trzecich, stanowiących równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa Fundusz jest obowiązany korzystać na mocy odrębnych przepisów, wynosi, dla transakcji zawieranych na rynku krajowym, gdy przedmiotem obrotu są:
  - 1) Akcje spółek notowanych na regulowanym rynku giełdowym, a także notowane na regulowanym rynku giełdowym prawa poboru i prawa do akcji - 0,25%,
  - 2) Akcje spółek notowanych na regulowanym rynku pozagiełdowym lub zdematerializowane zgodnie z przepisami ustawy o obrocie instrumentami finansowymi akcje spółek nie będących przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, a także notowane na regulowanym rynku pozagiełdowym lub zdematerializowane, lecz nie notowane na rynku regulowanym prawa poboru oraz prawa do akcji - 0,35%,
  - 3) Akcje narodowych funduszy inwestycyjnych - 0,25%,
  - 4) Obligacje - 0,15%,
  - 5) Certyfikaty inwestycyjne emitowane przez zamknięte i mieszane fundusze inwestycyjne - 0,35%,
  - 6) Jednostki uczestnictwa zbywane przez fundusze inwestycyjne otwarte lub specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte - 2,0 %,
  - 7) Instrumenty finansowe służące zabezpieczeniu ryzyka inwestycyjnego - 0,35%,
  - 8) Inne Aktywa Funduszu zgodnie z przepisami Ustawy - 0,35%.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1, pobierane są bezpośrednio z Aktywów Funduszu, przy rozliczaniu każdej transakcji nabywania lub zbywania Aktywów Funduszu.
3. Koszty działalności Funduszu, które nie są pokrywane bezpośrednio z jego Aktywów, pokrywa Towarzystwo.

Załącznik Nr 2a

---

do Statutu Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień”

Oplaty na rzecz osób trzecich, z tytułu czynności związanych z realizacją transakcji nabywania lub zbywania Aktywów Funduszu na rynkach zagranicznych

1. Maksymalna wysokość kosztów związanych z realizacją transakcji nabywania lub zbywania Aktywów Funduszu na rzecz osób trzecich, stanowiących równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa Fundusz jest obowiązany korzystać na mocy odrębnych przepisów, wynosi, dla transakcji zawieranych na rynkach zagranicznych, gdy przedmiotem obrotu są:
  - 1) Papiery wartościowe emitowane przez spółki notowane na podstawowych giełdach państw krajów OECD lub państwa, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji - 0,35 %,
  - 2) Papiery skarbowe emitowane przez rządy lub banki centralne państw OECD lub państwa, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji - 0,25 %,
  - 3) Tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę w państwie OECD lub państwie, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji, jeżeli instytucje te oferują publicznie tytuły uczestnictwa i umarzają je na żądanie uczestnika:
    - a) na rzecz krajowej formy inwestycyjnej - 0,35 %,
    - b) na rzecz zagranicznej instytucji wspólnego inwestowania - 2,00 %.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1, pobierane są bezpośrednio z Aktywów Funduszu, przy rozliczaniu każdej transakcji nabywania lub zbywania Aktywów Funduszu.
3. Koszty działalności Funduszu, które nie są pokrywane bezpośrednio z jego Aktywów, pokrywa Towarzystwo.

ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

OTWARTEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO PZU „ZŁOTA JESIEŃ” na dzień 31 grudnia 2008 roku

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

1. Dane o Funduszu oraz towarzystwie będącym organem Funduszu

Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień” (zwany dalej Funduszem), jest zarządzany przez Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU S.A. (zwane dalej Towarzystwem) z siedzibą w Warszawie, przy Al. Jana Pawła II 24, wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Warszawie pod numerem KRS 0000040724.

Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU S.A. jest spółką akcyjną prawa polskiego, której kapitał akcyjny w 100% należy do Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie S.A.

Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień” został utworzony na podstawie zezwolenia Urzędu Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi (obecnie Komisja Nadzoru Finansowego) wydanego 26 stycznia 1999 roku i wpisany do rejestru funduszy emerytalnych prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Warszawie dnia 3 lutego 1999 roku pod numerem RFe 6. Fundusz działa zgodnie z ustawą z dnia 28 sierpnia 1997 roku o *organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych* (Dz. U. 2004 r. Nr 159 poz. 1667 z późniejszymi zmianami) oraz Statutem Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień” uchwalonym przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego PZU S.A. w dniu 21 grudnia 1998 roku (z późniejszymi zmianami) i zatwierdzonym przez Urząd Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi na podstawie decyzji z dnia 26 stycznia 1999 roku.

Ostatni prospekt informacyjny zawierający Statut Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień” został opublikowany w dzienniku ogólnopolskim „Rzeczpospolita” 12 maja 2008 roku.

2. Sprawozdanie finansowe

Sprawozdanie finansowe Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień” obejmuje działalność Funduszu w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku.

Niniejsze sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z przepisami ustawy o *rachunkowości* z dnia 29 września 1994 roku (Dz. U. 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami), ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o *przejęciu przez Skarb Państwa zobowiązań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieprzekazanych składek do otwartych funduszy emerytalnych* (Dz. U. 2003 r. Nr 149, poz. 1450 z późniejszymi zmiana-

mi), Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w *sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych* (Dz. U. 2007 r. Nr 248, poz. 1847) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 marca 2004 roku w *sprawie szczegółowych zasad wyceny aktywów i zobowiązań funduszy emerytalnych* (Dz. U. 2004 r. Nr 51, poz. 493 z późniejszymi zmianami).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Fundusz w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli po 31 grudnia 2008 roku.

Zarząd Towarzystwa nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Fundusz w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności.

3. Depozytariusz

Funkcję Depozytariusza dla Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień” pełni Bank Polska Kasa Opieki S.A. z siedzibą w Warszawie, przy ul. Grzybowskiej 53/57. Obowiązki Depozytariusza reguluje ustawa o *organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych* z dnia 28 sierpnia 1997 roku (Dz. U. 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późniejszymi zmianami) oraz Statut Funduszu. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym wynagrodzenie dla Depozytariusza, w tym koszty refakturowane przez Depozytariusza, obliczane było zgodnie ze Statutem Funduszu i wyniosło 2 592 tys. złotych.

4. Agent Transferowy

Rejestr Członków Funduszu, w ramach którego otwierane są poszczególne rachunki prowadzi Centrum Informatyki Grupy PZU S.A. z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Matuszewskiej 14 (zwany dalej Agentem Transferowym). Szczegółowe obowiązki Agenta Transferowego określa Statut Funduszu.

5. Cel inwestycyjny Funduszu

Fundusz dąży do osiągnięcia maksymalnego wzrostu wartości jednostki rozrachunkowej funduszu w długim okresie, przy jednoczesnym zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany przy zachowywaniu struktury aktywów pozwalającej na zapewnienie wysokiego

stopnia bezpieczeństwa środków powierzonych przez Członków Funduszu, a także na ograniczanie wahań wartości jednostki rozrachunkowej, wynikających ze zmian cen składników portfela inwestycyjnego.

6. Ograniczenia inwestycyjne stosowane przez Fundusz

Prowadząc działalność lokacyjną Fundusz zobowiązany jest do przestrzegania ograniczeń wynikających z przepisów ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych z dnia 28 sierpnia 1997 roku (Dz. U. 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późniejszymi zmianami), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2004 roku w sprawie określenia maksymalnej części aktywów otwartego funduszu emerytalnego, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, oraz dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne (Dz. U. 2004 r. Nr 32, poz. 276, z późniejszymi zmianami), Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2003 roku w sprawie ogólnego zezwolenia na lokowanie aktywów funduszy emerytalnych poza granicami kraju (Dz. U. 2003 r. Nr 229, poz. 2286, z późniejszymi zmianami) oraz Statutu Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień”.

7. Podatki i opłaty

Na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 roku, (Dz. U. 2000 r. Nr 54, poz. 654, z późniejszymi zmianami) fundusze emerytalne są zwolnione z płacenia podatku dochodowego od osób prawnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późniejszymi zmianami) w okresie sprawozdawczym Fundusz odprowadzał podatek w formie ryczałtu w wysokości 19% od kwot wypłacanych po śmierci członka Funduszu, wskazanej przez niego osobie lub członkowi jego najbliższej rodziny z wyjątkiem wypłaty środków na rzecz byłego współmałżonka przekazanych w formie wypłaty transferowej do innego otwartego funduszu emerytalnego.

W związku z dokonywanymi przez Fundusz inwestycjami na rynkach zagranicznych powstałe zobowiązania podatkowe oraz opłaty związane z realizacją transakcji przekraczające odpowiednie koszty krajowych instytucji rozliczeniowych są refundowane przez Towarzystwo.

8. Podstawowe zasady rachunkowości

Rachunkowość Funduszu prowadzona jest zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (Dz. U. 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami), ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o przejęciu przez Skarb Państwa zobowiązań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieprzekazanych składek do otwartych funduszy emerytalnych (Dz. U. 2003 r. Nr 149, poz. 1450, z późniejszymi zmianami), oraz Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych z dnia 24 grudnia 2007 roku (Dz. U. 2007 r. Nr 248, poz. 1847) i Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 marca 2004 roku w sprawie szczegółowych za-

sad wyceny aktywów i zobowiązań funduszy emerytalnych (Dz. U. 2004 r. Nr 51, poz. 493, z późniejszymi zmianami).

8.1. Ujmowanie w księgach operacji dotyczących Funduszu

a) zwiększenie kapitału Funduszu

Wpłaty dokonywane na rzecz Członków Funduszu w formie pieniężnej oraz w formie obligacji skarbowych są ujmowane w księgach rachunkowych na dzień ich otrzymania. Wartości składek otrzymanych w formie pieniężnej i obligacjach są przeliczane na jednostki rozrachunkowe w najbliższym dniu wyceny odpowiednio po otrzymaniu wpłaty na rachunek przeliczeniowy lub na rachunek inwestycyjny oraz po otrzymaniu listy członków, na rzecz których wnoszona jest wpłata. Przeliczenie następuje według wartości jednostki rozrachunkowej na dzień, w którym po raz pierwszy możliwe jest przyporządkowanie otrzymanych składek poszczególnym członkom.

Liczba jednostek rozrachunkowych jest obliczana i podawana z dokładnością do czterech miejsc po przecinku, a ich wartość - z dokładnością do dwóch. Obydwie wielkości są zaokrąglane na zasadach ogólnych.

Zwiększenie kapitału Funduszu jest ujmowane w księgach rachunkowych na dzień przeliczenia środków pochodzących z wpłat.

b) zmniejszenie kapitału Funduszu

Przeliczenie jednostek rozrachunkowych na środki pieniężne podlegających wypłacie z rachunków Członków Funduszu dokonywane jest według wartości jednostki rozrachunkowej z dnia poprzedzającego dzień przeliczenia.

Zmniejszenie kapitału Funduszu jest ujmowane w księgach rachunkowych na dzień przeliczenia jednostek rozrachunkowych na środki pieniężne.

W przypadku dokonywania wypłat transferowych w ramach tego samego funduszu następuje odpowiednie przeniesienie jednostek rozrachunkowych pomiędzy rachunkami Członków.

c) rachunek rezerwowy

Na podstawie Art. 181 ust. 1 ustawy Fundusz otworzył rachunek rezerwowy, na który są przenoszone środki zgromadzone na rachunku premiovym, do których Towarzystwo nabyło uprawnienie do wycofania. W okresie objętym sprawozdaniem z rachunku premiovego na rachunek rezerwowy przeniesiono:

- w dniu 7 kwietnia 2008 r. 3 530 tys. złotych,
- w dniu 7 października 2008 r. 2 211 tys. złotych.

Z rachunku rezerwowego umorzono jednostki rozrachunkowe, a uzyskane z umorzenia środki przekazano Towarzystwu w następującej wysokości:

- w dniu 30 kwietnia 2008 r. w kwocie 3 489 tys. złotych,
- w dniu 31 października 2008 r. w kwocie 2 066 tys. złotych.

d) rachunek premiovowy

Na podstawie Art. 182a ust. 1 ustawy w dniu 1 kwietnia 2004 roku Fundusz otworzył rachunek premiovowy. Środki pieniężne otrzymane od Towarzystwa z tytułu wpłat na rachunek premiovowy są przeliczane na jednostki rozrachunkowe na tych samych zasadach, co środki wpłacane na rzecz Członków Funduszu. Do dnia otrzymania wpłaty na rachunek premiovowy środki należne od Towarzystwa ujmują się w księ-

gach Funduszu jako należności oraz wykazuje jako zobowiązanie z tytułu nieprzeliczonych jednostek rozrachunkowych na rachunku premiovym.

Zgodnie z Art. 182a punkt 3 Ustawy, w pierwszym dniu roboczym od dnia podania przez organ nadzoru do publicznej wiadomości średniej ważonej stopy zwrotu funduszy:

- towarzystwo zarządzające funduszem, który uzyskał najwyższą stopę zwrotu, nabywa uprawnienie do wycofania wszystkich środków zgromadzonych na rachunku premiovym;
- towarzystwo zarządzające funduszem, który uzyskał najniższą stopę zwrotu, przekazuje wszystkie środki zgromadzone na rachunku premiovym do otwartego funduszu;
- towarzystwa zarządzające pozostałymi funduszami uzyskują uprawnienie do wycofania odpowiedniej części środków zgromadzonych na rachunku premiovym; wysokość środków, co do których towarzystwo nabyło uprawnienia do wycofania, zależy od uzyskanej przez dany fundusz stopy zwrotu.

Ta część środków zgromadzonych na rachunku premiovym, która nie podlega zwrotowi do Towarzystwa, stanowi przychód Funduszu.

Kierując się zasadą ostrożności, Fundusz rozpoznaje przychód z tytułu zwrotu środków z rachunku premioowego dopiero w momencie ogłoszenia przez organ nadzoru stóp zwrotu.

e) wpłaty na rachunek części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego

Zgodnie z Art. 184 ust. 3 ustawy w dniu 7 kwietnia 2004 roku Fundusz otworzył rachunek części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego. Środki pieniężne otrzymane od Towarzystwa z tytułu wpłat na rachunek części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego są przeliczane na jednostki rozrachunkowe na tych samych zasadach, co środki wpłacane na rzecz Członków Funduszu. Do dnia otrzymania wpłaty na rachunek części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego środki należne od Towarzystwa ujmuje się w księgach Funduszu jako należności oraz wykazuje jako zobowiązanie z tytułu nie przeliczonych jednostek rozrachunkowych na rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego.

f) ujmowanie w księgach transakcji na papierach wartościowych

Operacje dotyczące transakcji nabycia / zbycia składników portfela inwestycyjnego na rynku krajowym i zagranicznym ujmowane są w księgach rachunkowych Funduszu w dacie zawarcia umowy, po uzyskaniu dowodu księgowego potwierdzającego ich dokonanie. Przy czym, jeśli przedmiotem umowy są składniki portfela z należnymi odsetkami, odsetki te ujmuje się w księgach rachunkowych Funduszu według wartości na dzień rozliczenia umowy, uznając przychód z tytułu odsetek w wysokości zgodnej z zawartą umową. W przypadku nabycia / zbycia praw majątkowych innych niż opisane powyżej, prawa te ujmowane są w księgach rachunkowych Funduszu w dacie rozliczenia, na podstawie dokumentu potwierdza-

jącego rozliczenie transakcji zakupu / sprzedaży.

g) początkowe ujęcie w księgach składników portfela inwestycyjnego

Nabyte składniki portfela inwestycyjnego ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny nabycia. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu wraz z prowizją maklerską i inne opłaty, z wyłączeniem opłat dla depozytariusza. Składniki portfela inwestycyjnego nabyte nieodpłatnie posiadają cenę nabycia równą zero. Do celów sprawozdawczych w przypadku dłużnych papierów wartościowych z naliczonymi odsetkami wartość ustaloną w stosunku do ich wartości nominalnej i wartość naliczonych odsetek ujmuje się w księgach rachunkowych łącznie.

Zmianę wartości nominalnej nabytych akcji, nie powodującą zmiany wysokości kapitału zakładowego emitenta, ujmuje się w zestawieniach analitycznych, w których są dokonywane zmiany liczby posiadanych akcji oraz jednostkowej ceny nabycia.

h) metoda identyfikacji sprzedanych składników portfela inwestycyjnego

Składniki portfela inwestycyjnego jednakowe bądź uznawane za jednakowe ze względu na rodzaj i emitenta są wyceniane zgodnie z metodą polegającą na przypisaniu sprzedanym składnikom najwyższej ceny nabycia danego składnika portfela inwestycyjnego.

i) początkowe ujęcie w księgach prawa poboru, dywidend należnych oraz świadczeń dodatkowych związanych z emisją papierów wartościowych

Przysługujące, zgodnie z uchwałą walnego zgromadzenia emitenta akcji, prawo poboru akcji notowanych na rynku regulowanym ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień, w którym po raz pierwszy akcje dające to prawo były notowane bez prawa poboru. Niewykonane prawo poboru akcji umarza się według ceny równej zero w dniu następnym, po dniu w którym upływa termin realizacji zapisów na akcje.

Należną dywidendę z akcji notowanych na rynku regulowanym ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień, w którym po raz pierwszy akcje były notowane na rynku regulowanym bez prawa do dywidendy.

Przysługujące, zgodnie z uchwałą walnego zgromadzenia emitenta akcji, prawo poboru akcji nienotowanych na rynkach regulowanych oraz prawo do otrzymania dywidendy od akcji nienotowanych na rynkach regulowanych ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień następnym po dniu ustalenia tych praw.

W przypadku gdy na rynkach zagranicznych przyjęte są odmienne metody, niż określone powyżej, nabyte prawa ujmuje się zgodnie z metodami określonymi na tych rynkach, w dniu uzyskania dokumentu potwierdzającego istnienie oraz wartość tych praw.

Świadczenia dodatkowe związane z emisją papierów wartościowych ujmuje się w księgach rachunkowych w dniu uznania świadczenia za należne tzn. w chwili określonej w prospekcie emisyjnym i po spełnieniu warunków w nim określonych.

j) *wycena aktywów w walutach obcych*

Na dzień wyceny aktywa wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach rachunkowych po przeliczeniu na walutę polską według obowiązującego w dniu wyceny średniego kursu ogłaszanego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

k) *koszty pokrywane z aktywów Funduszu*

Koszty z tytułu wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie, koszty rachunku premiowego, koszty Depozytariusza oraz koszty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek są ujmowane zgodnie z zasadą memoriałową.

8.2. *Wycena papierów wartościowych*

Wycena papierów wartościowych będących składnikami portfela inwestycyjnego Funduszu dokonywana jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 marca 2004 roku w sprawie *szczegółowych zasad wyceny aktywów i zobowiązań funduszy emerytalnych* (Dz. U. 2004 r. Nr 51, poz. 493, z późniejszymi zmianami) („Rozporządzenie”) według stanu aktywów Funduszu na dzień wyceny. Zgodnie z § 2 powyższego Rozporządzenia wycena aktywów Funduszu następuje według wartości rynkowej z zachowaniem zasady ostrożności.

Papiery wartościowe notowane na rynku wyceny w rozumieniu § 1 pkt 1 Rozporządzenia wyceniane są w oparciu o kurs wyceny. Kurs wyceny rozumiany jest jako średnia dziennej cena transakcji ważona wolumenem obrotu.

Kursem wyceny jest:

- a) na Elektronicznym Rynku Skarbowych Papierów Wartościowych („MTS Poland”):
  - kurs fixingowy, a jeżeli nie jest oficjalnie ustalony, to
  - kurs odniesienia ustalony przez organizatora rynku,
- b) na pozostałych rynkach:
  - kurs zamknięcia, a jeżeli nie jest oficjalnie ustalony, to
  - ostatni kurs jednolity z dnia wyceny, a jeżeli nie jest oficjalnie ustalony, to
  - kurs odniesienia ustalony przez organizatora rynku.

W przypadku braku kursu wyceny z dnia wyceny papiery wartościowe są wyceniane w oparciu o kurs wyceny z ostatniego dnia, w którym został ustalony.

Papiery wartościowe notowane na więcej niż jednym rynku lub w więcej niż jednym systemie notowań wyceniane są poprzez ustalenie rynku wyceny i systemu notowań w oparciu o przewidywaną wielkość obrotu danym papierem wartościowym na rynkach wyceny i systemach notowań. Zmiana na rynku wyceny jest dokonywana w przypadku, gdy w dwóch kolejnych miesiącach kalendarzowych obroty na innym rynku wyceny przekroczyły wielkość obrotu na dotychczasowym rynku wyceny, jednakże dla dłużnych skarbowych papierów wartościowych, dla których ustalany jest kurs fixingowy na MTS Poland rynkiem wyceny jest MTS Poland.

Dłużne papiery wartościowe nienotowane na rynku wyceny są wyceniane według określonej przez Fundusz szczegółowej metodologii wyceny.

Krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe nienotowane na rynku wyceny są wyceniane metodą liniowej amortyzacji dyskonta lub premii w stosunku do ceny nabycia.

W przypadku gdy okres do rozpoczęcia notowań dłużnych papierów wartościowych nie przekracza miesiąca, są one

wyceniane metodą liniowej amortyzacji dyskonta lub premii w stosunku do ceny nabycia.

Dłużne papiery wartościowe od dnia następującego bezpośrednio po dniu ostatniego notowania do dnia wykupu są wyceniane metodą liniowej amortyzacji dyskonta lub premii powstałej jako różnica między ceną wykupu danego papieru wartościowego, a ceną, po jakiej Fundusz wycenił papier wartościowy w ostatnim dniu jego notowania.

Pozostałe papiery wartościowe nienotowane na rynku wyceny są wyceniane według ceny nabycia.

Wartość akcji dopuszczonych do publicznego obrotu, lecz nienotowanych na rynku wyceny, jest równa wartości akcji tego emitenta notowanych na rynku wyceny.

Jeżeli między akcjami nowej emisji i akcjami notowanymi na rynku wyceny istnieją różnice w zakresie uprawnień przysługujących ich posiadaczom, wartość akcji nowej emisji jest określana jako wartość akcji emisji notowanej na rynku wyceny skorygowana o wartość uprawnień przysługujących posiadaczom akcji różniących te emisje.

Papiery wartościowe nabyte z udzielonym przez drugą stronę przyrzeczeniem odkupu, w transakcji mającej na celu zabezpieczenie udzielonego depozytu lub pożyczki, są wyceniane metodą liniowej amortyzacji różnicy między ceną odkupu papierów wartościowych a ceną ich nabycia.

Zobowiązanie Funduszu do odkupu sprzedanych papierów wartościowych po określonej cenie i w określonym terminie uznaje się za zobowiązanie z tytułu pożyczki i wycenia się metodą liniowej amortyzacji różnicy między ceną odkupu papierów wartościowych a ceną ich sprzedaży.

Wierzytelności z tytułu pożyczki, kredytu lub depozytu wycenia się według sumy wartości nominalnej i odsetek naliczonych do dnia wyceny.

Do wyceny papierów wartościowych zakupionych na rynkach zagranicznych stosuje się analogiczne zasady wyceny jak w przypadku wyceny aktywów krajowych.

W przypadku notowania papierów wartościowych jednocześnie na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, ich wycena jest dokonywana na podstawie notowań na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Jeśli nie jest możliwa wycena aktywów według zasad określonych powyżej lub dokonanie wyceny z zastosowaniem tych zasad byłoby sprzeczne z zasadą ostrożności, fundusz emerytalny szacuje wartość tych aktywów według określonej przez siebie szczegółowej metodologii.

8.3. *Zmiany stosowanych zasad rachunkowości*

W poprzednim okresie obrotowym obejmującym okres od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku, weszło w życie Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie *szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych* (Dz. U. 2007 r. Nr 248, poz. 1847) zastępując Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 marca 2004 roku w sprawie *szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych* (Dz. U. 2004 r. Nr 50, poz. 481, z późniejszymi zmianami).

W nowym rozporządzeniu zmianie uległ sposób prezentacji w Rachunku Zysków i Strat dodatnich oraz ujemnych różnic kursowych.

Według nowego wzoru Rachunku Zysków i Strat dodatnie oraz ujemne różnice kursowe zostały wyodrębnione z pozostałych przychodów oraz pozostałych kosztów i stanowią oddzielne pozycje przychodów oraz kosztów operacyjnych.

W okresie obrotowym od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku nie miały miejsca żadne zmiany stosowanych zasad rachunkowości.

Niniejsze sprawozdanie za okres od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku zostało sporządzone zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie *szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych* (Dz. U. 2007 r. Nr 248, poz. 1847).

Warszawa, dnia 6 marca 2009 roku

BILANS FUNDUSZU

(w złotych)

	31.12.2008	31.12.2007
I. Aktywa	19 053 158 329,03	19 437 244 782,41
1. Portfel inwestycyjny	18 966 800 340,16	19 124 440 465,78
2. Środki pieniężne	54 394 887,96	102 519 689,98
a) na rachunkach bieżących	778,35	1 058 454,35
b) na rachunku przeliczeniowym	54 394 109,61	101 461 235,63
- na rachunku wpłat	24 334 927,83	59 275 747,25
- na rachunku wypłat	29 938 198,34	42 064 505,00
- do wyjaśnienia	120 983,44	120 983,38
c) na pozostałych rachunkach	0,00	0,00
3. Należności	31 963 100,91	210 284 626,65
a) z tytułu zbytych składników portfela inwestycyjnego	30 689 745,16	164 079 107,40
b) z tytułu dywidend	0,00	0,00
c) z tytułu pożyczek	0,00	0,00
d) z tytułu odsetek	224 959,54	181 860,24
e) od towarzystwa	0,00	0,00
f) z tytułu wpłat na rachunek premiowy	1 048 396,21	1 023 659,01
g) pozostałe należności	0,00	45 000 000,00
4. Rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00
II. Zobowiązania	100 823 865,11	135 818 015,55
1. Z tytułu nabytych składników portfela inwestycyjnego	60 611 827,48	85 907 655,73
2. Z tytułu pożyczek i kredytów	0,00	0,00
3. Wobec członków	35 226 534,41	43 493 226,22
4. Wobec towarzystwa	1 425 608,61	3 701 660,00
5. Wobec depozytariusza	0,00	0,00
6. Z tytułu nieprzeliczonych jednostek na rachunku rezerwowym	0,00	0,00
7. Z tytułu nieprzeliczonych jednostek na rachunku premiowym	1 048 396,21	1 023 659,01
8. Z tytułu nieprzeliczonych jednostek na rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	1 369 074,10	0,00
9. Pozostałe zobowiązania	301 274,05	221 785,05
10. Rozliczenia międzyokresowe	841 150,25	1 470 029,54
III. Aktywa netto (I-II)	18 952 334 463,92	19 301 426 766,86
IV. Kapitał funduszu	14 758 874 250,60	12 260 525 846,55
V. Kapitał rezerwowy	-26 560 425,09	-26 747 157,68
VI. Kapitał premiowy	1 339 483,52	1 182 655,79
VII. Kapitał części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	48 793 187,17	42 358 604,47
VIII. Zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy	4 169 887 967,72	7 024 106 817,73
1. Zakumulowany nierozdysponowany wynik z inwestycji	2 807 594 549,70	2 116 574 088,74
2. Zakumulowany nierozdysponowany zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	1 549 954 428,73	1 631 454 813,12
3. Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	-187 661 010,71	3 276 077 915,87
4. Zakumulowane przychody z tytułu pokrycia niedoboru	0,00	0,00
IX. Kapitał i zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy, razem (IV+V+VI+VII+VIII)	18 952 334 463,92	19 301 426 766,86

Załączone wprowadzenie i informacja dodatkowa są integralną częścią niniejszego Bilansu

Warszawa, dnia 6 marca 2009 roku

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

(w złotych)

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
I. Przychody operacyjne	794 518 598,40	585 640 516,90
1. Przychody portfela inwestycyjnego	790 801 132,61	582 726 951,47
a) dywidendy i udziały w zyskach	141 500 255,00	123 696 041,93
b) odsetki, w tym	639 733 829,43	452 158 352,28
- odsetki od dłużnych papierów wartościowych	621 040 222,79	432 523 740,87
- odsetki od depozytów bankowych i bankowych papierów wartościowych	18 686 592,84	19 634 611,41
- pozostałe	7 013,80	0,00
c) odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych nabytych poniżej wartości nominalnej	9 567 048,18	6 872 557,26
d) przychody z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	0,00	0,00
e) przychody z tytułu udzielonych pożyczek w papierach wartościowych	0,00	0,00
f) pozostałe przychody portfela inwestycyjnego	0,00	0,00
2. Przychody ze środków pieniężnych na rachunkach bankowych	2 380 876,19	1 379 218,24
3. Różnice kursowe dodatnie	273 339,49	873 202,09
4. Pozostałe przychody	1 063 250,11	661 145,10
II. Koszty operacyjne	103 487 729,08	102 620 437,53
1. Koszty zarządzania funduszem	94 116 634,23	92 260 561,03
2. Koszty zasilenia rachunku premiewego	11 164 579,29	10 932 570,09
3. Koszty wynagrodzenia depozytariusza	2 592 268,53	3 140 382,47
4. Koszty portfela inwestycyjnego, w tym	0,00	0,00
a) amortyzacja premii od dłużnych papierów wartościowych nabytych powyżej wartości nominalnej	0,00	0,00
b) pozostałe koszty inwestycyjne	0,00	0,00
5. Koszty zaciągniętych pożyczek i kredytów	0,00	0,00
6. Przychody z tytułu uzupełnienia aktywów funduszu środkami zgromadzonymi na rachunku premiewym	-5 241 522,15	-4 807 417,08
7. Różnice kursowe ujemne	853 742,97	1 093 507,75
8. Pozostałe koszty	2 026,21	833,27
III. Wynik z inwestycji (I-II)	691 030 869,32	483 020 079,37
IV. Zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata)	-3 545 249 719,33	602 369 914,57
1. Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	-81 500 384,39	606 010 367,15
2. Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	-3 463 749 334,94	-3 640 452,58
V. Wynik z operacji (III+IV)	-2 854 218 850,01	1 085 389 993,94
VI. Przychody z tytułu pokrycia niedoboru	0,00	0,00
VII. Wynik finansowy (V+VI)	-2 854 218 850,01	1 085 389 993,94

Załączone wprowadzenie i informacja dodatkowa są integralną częścią niniejszego Rachunku zysków i strat.

Warszawa, dnia 6 marca 2009 roku

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO FUNDUSZU

(w złotych z wyjątkiem liczby jednostek rozrachunkowych)	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
A Zmiana wartości aktywów netto		
I. Wartość aktywów netto na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego	19 301 426 766,86	15 987 325 511,41
II. Wynik finansowy w okresie sprawozdawczym (razem), w tym	-2 854 218 850,01	1 085 389 993,94
1. Wynik z inwestycji	691 030 869,32	483 020 079,37
2. Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	-81 500 384,39	606 010 367,15
3. Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	-3 463 749 334,94	-3 640 452,58
4. Przychody z tytułu pokrycia niedoboru	0,00	0,00
III. Zmiany w kapitale w okresie sprawozdawczym, w tym	2 505 126 547,07	2 228 711 261,51
1. Zwiększenia kapitału z tytułu wpłat przeliczonych na jednostki rozrachunkowe	3 073 527 146,14	2 686 469 086,51
2. Zmniejszenia kapitału z tytułu umorzenia jednostek rozrachunkowych	568 400 599,07	457 757 825,00
IV. Łączna zmiana wartości aktywów netto w okresie sprawozdawczym (II +III)	-349 092 302,94	3 314 101 255,45
V. Wartość aktywów netto na koniec okresu sprawozdawczego (I+IV)	18 952 334 463,92	19 301 426 766,86
B Zmiana liczby jednostek rozrachunkowych		
I. Zmiana liczby jednostek rozrachunkowych w okresie sprawozdawczym, w tym		
1. Liczba wszystkich jednostek rozrachunkowych na początek okresu sprawozdawczego	674 056 832,7526	597 056 340,2779
2. Liczba wszystkich jednostek rozrachunkowych na koniec okresu sprawozdawczego	770 944 462,2097	674 056 832,7526
3. Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku rezerwowym na początek okresu sprawozdawczego	0,0000	0,0000
4. Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku rezerwowym na koniec okresu sprawozdawczego	0,0000	0,0000
5. Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku premiovym na początek okresu sprawozdawczego	68 425,1397	57 665,6611
6. Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku premiovym na koniec okresu sprawozdawczego	75 610,9699	68 425,1397
7. Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego na początek okresu sprawozdawczego	2 045 579,4730	1 776 756,5238
8. Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego na koniec okresu sprawozdawczego	2 292 989,9633	2 045 579,4730
II. Zmiana wartości aktywów netto na jednostkę rozrachunkową		
1. Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na początek okresu sprawozdawczego	28,63*	26,78
2. Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na koniec okresu sprawozdawczego	24,58	28,63
3. Procentowa zmiana wartości aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	-14,15	6,91
4. Minimalna wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	22,64	26,71
5. Maksymalna wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	28,52	30,25
6. Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na ostatni dzień wyceny w okresie sprawozdawczym	24,58	28,63

Załączone wprowadzenie i informacja dodatkowa są integralną częścią Zestawienia zmian w aktywach netto.

* Podana wartość jest wartością aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na dzień 31.12.2007 r.

Warszawa, dnia 6 marca 2009 roku

ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

(w złotych)

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
I. Kapitały razem funduszu na początek okresu sprawozdawczego	19 301 426 766,86	15 987 325 511,41
1. Kapitał funduszu na początek okresu sprawozdawczego	12 260 525 846,55	10 039 721 457,27
1.1. Zmiany w kapitale funduszu		
a) zwiększenia z tytułu	3 050 211 229,14	2 662 265 602,68
- wpłat członków	2 572 059 414,24	2 192 127 156,86
- otrzymanych wypłat transferowych	478 150 878,81	470 069 820,06
- pokrycia szkody	936,09	67 076,30
- pozostałe	0,00	1 549,46
b) zmniejszenia z tytułu	551 862 825,09	441 461 213,40
- wypłat do towarzystwa	0,00	0,00
- wypłat transferowych	476 325 956,99	381 617 670,57
- wypłat osobom uprawnionym	19 196 085,87	16 156 873,36
- zwrotu błędnie wpłaconych składek	56 340 782,23	43 686 669,47
- pozostałe	0,00	0,00
1.2. Kapitał funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	14 758 874 250,60	12 260 525 846,55
2. Kapitał rezerwowy funduszu na początek okresu sprawozdawczego	-26 747 157,68	-26 661 614,28
2.1. Zmiany w kapitale rezerwowym		
a) zwiększenia z tytułu	5 741 492,21	5 701 825,56
- wpłat towarzystwa	0,00	0,00
- przeniesienia środków z rachunku premiovego	5 741 492,21	5 701 825,56
b) zmniejszenia z tytułu	5 554 759,62	5 787 368,96
- wypłat na rzecz towarzystwa	5 554 759,62	5 787 368,96
- pozostałe	0,00	0,00
2.2. Kapitał rezerwowy funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	-26 560 425,09	-26 747 157,68
3. Kapitał premiovowy funduszu na początek okresu sprawozdawczego	1 182 655,79	933 729,71
3.1. Zmiany w kapitale premiovym		
a) zwiększenia z tytułu	11 139 842,09	10 758 168,72
- wpłat towarzystwa	11 139 842,09	10 758 168,72
b) zmniejszenia z tytułu	10 983 014,36	10 509 242,64
- zasilenia rachunku rezerwowego	5 741 492,21	5 701 825,56
- zasilenia funduszu	5 241 522,15	4 807 417,08
- pozostałe	0,00	0,00
3.2. Kapitał premiovowy funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	1 339 483,52	1 182 655,79
4. Kapitał części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego na początek okresu sprawozdawczego	42 358 604,47	34 615 114,92
4.1. Zmiany w kapitale części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego		
a) zwiększenia z tytułu	6 434 582,70	7 743 489,55
- wpłat towarzystwa	6 434 582,70	7 743 489,55
b) zmniejszenia z tytułu	0,00	0,00
- zasilenia funduszu	0,00	0,00
- wypłat na rzecz towarzystwa	0,00	0,00
4.2. Kapitał części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego na koniec okresu sprawozdawczego	48 793 187,17	42 358 604,47
5. Wynik finansowy	4 169 887 967,72	7 024 106 817,73
5.1. Wynik finansowy roku bieżącego	-2 854 218 850,01	1 085 389 993,94
5.2. Zakumulowany wynik finansowy lat ubiegłych	7 024 106 817,73	5 938 716 823,79
II. Kapitały razem w dyspozycji funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	18 952 334 463,92	19 301 426 766,86

Załączone wprowadzenie i informacja dodatkowa są integralną częścią Zestawienia zmian w kapitale własnym.
Warszawa, dnia 6 marca 2009 roku

ZESTAWIENIE PORTFELA INWESTYCYJNEGO

Lp.	Instrument finansowy	Stan na dzień 31.12.2008 r.				Stan na dzień 31.12.2007 r.			
		Ilość (w szt.)	Wartość nabycia (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
1.	Bony skarbowe	0	0	0	0,00	15 000	143 719	147 661	0,76*
1.1	BS04062008	0	0	0	0,00	5 000	47 880	49 091	0,25
1.2	BS07052008	0	0	0	0,00	5 000	47 875	49 243	0,25
1.3	BS23042008	0	0	0	0,00	5 000	47 964	49 327	0,25
2.	Obligacje skarbowe	13 177 672	12 850 511	13 475 625	70,73*	10 542 981	10 231 992	10 481 151	53,92*
2.1	DS0509	0	0	0	0,00	826 707	821 445	854 840	4,40
2.2	DS1013	689 638	623 319	688 341	3,61	400 638	353 235	384 248	1,98
2.3	DS1015	1 439 963	1 463 861	1 527 142	8,02	639 963	655 211	657 312	3,38
2.4	DS1017	2 070 000	1 955 642	2 070 293	10,87	480 000	461 778	460 613	2,37
2.5	DS1019	735 000	720 949	745 073	3,91	0	0	0	0,00
2.6	DS1109	170 080	172 075	171 896	0,90	270 080	277 663	271 017	1,39
2.7	DS1110	970 402	957 076	987 947	5,19	770 402	758 976	772 305	3,97
2.8	DZ0109	0	0	0	0,00	52 990	51 787	55 832	0,29
2.9	DZ0110	50 000	49 854	53 542	0,28	50 000	49 854	53 224	0,27
2.10	DZ1111	803 072	799 057	804 164	4,22	669 041	665 696	663 214	3,41
2.11	IZ0816	108 421	118 209	115 712	0,61	8 421	7 579	9 184	0,05
2.12	OK0408	0	0	0	0,00	732 440	679 167	722 186	3,72
2.13	OK0709	0	0	0	0,00	477 285	431 787	434 902	2,24
2.14	OK0808	0	0	0	0,00	735 000	673 819	710 378	3,65
2.15	OK1208	0	0	0	0,00	395 000	361 528	374 934	1,93
2.16	OK0710	100 000	85 750	92 360	0,48	0	0	0	0,00
2.17	PS0310	767 848	774 012	804 643	4,22	842 848	857 526	872 853	4,49
2.18	PS0412	775 000	753 225	789 283	4,14	775 000	753 225	760 624	3,91
2.19	PS0413	1 270 000	1 218 160	1 316 942	6,91	0	0	0	0,00
2.20	PS0414	381 082	378 118	404 473	2,12	0	0	0	0,00
2.21	PS0511	1 055 000	1 018 682	1 059 463	5,56	1 055 000	1 018 682	1 023 097	5,26
2.22	PS0608	0	0	0	0,00	985 000	975 361	1 014 698	5,22
2.23	WS0922	1 415 000	1 384 849	1 476 980	7,75	0	0	0	0,00
2.24	WZ0118	377 166	377 673	367 371	1,93	377 166	377 673	385 690	1,98
3.	Depozyty w bankach krajowych		294 840	294 840	1,55		740 840	740 840	3,81
3.1	Bank Pekao S.A.		0	0	0,00		740 840	740 840	3,81
3.2	Bank Pekao S.A.		294 840	294 840	1,55		0	0	0,00
4.	Papiery wartościowe emitowane przez banki krajowe	30	15 000	15 244	0,08	30	15 000	15 190	0,08
4.1	Certyfikaty depozytowe o charakterze lokat Noble Bank S.A.	30	15 000	15 244	0,08	30	15 000	15 190	0,08
5.	Listy zastawne	0	0	0	0,00	20 000	20 000	20 404	0,10
5.1	RHEINHYP-BRE Bank Hipoteczny S.A. - LZRH-BRE PA1	0	0	0	0,00	20 000	20 000	20 404	0,10

ZESTAWIENIE PORTFELA INWESTYCYJNEGO - cd.

Lp.	Instrument finansowy	Stan na dzień 31.12.2008 r.				Stan na dzień 31.12.2007 r.			
		Ilość (w szt.)	Wartość nabycia (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
6.	Pożyczki dla spółek publicznych	7 304	730 400	738 862	3,88	5 804	580 400	584 404	3,01
6.1	Obligacje - Echo Investment S.A.	1 894	189 400	189 976	1,00	1 894	189 400	189 521	0,98
6.2	Obligacje - GTC S.A.	1 700	170 000	172 932	0,91	1 700	170 000	171 640	0,88
6.3	Obligacje - Polimex - Mostostal S.A.	210	21 000	21 714	0,11	210	21 000	21 523	0,11
6.4	Obligacje - Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	2 000	200 000	203 241	1,07	2 000	200 000	201 720	1,04
6.5	Obligacje - TVN S.A.	1 500	150 000	150 999	0,79	0	0	0	0,00
7.	Akcje spółek notowanych na rynku oficjalnych notowań Giełdy Papierów Wartościowych (GPW)	315 586 251	4 587 319	4 199 444	22,04*	252 573 111	3 527 511	6 729 962	34,62*
7.1	Agora S.A.	0	0	0	0,00	118 763	3 874	6 467	0,03
7.2	Alma Market S.A.	723 288	20 277	15 666	0,08	722 439	20 191	93 917	0,48
7.3	Amrest Holdings S.A.	145 840	7 139	7 247	0,04	296 017	36 523	39 092	0,20
7.4	Artman S.A.	0	0	0	0,00	227 857	4 752	13 769	0,07
7.5	Asseco Poland S.A.	2 957 731	146 468	140 315	0,74	1 159 869	37 098	84 856	0,44
7.6	Automotive Components Europe S.A.	337 000	6 909	603	0,00	337 000	6 909	4 024	0,02
7.7	Cyfrowy Polsat S.A.	9 170 423	120 245	123 801	0,65	0	0	0	0,00
7.8	Bank BPH S.A.	608 488	272 467	21 328	0,11	563 469	268 384	59 508	0,31
7.9	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	0	0	0	0,00	47 910	3 680	4 788	0,02
7.10	Bank Millenium S.A.	18 334 214	93 594	52 619	0,28	11 038 943	84 787	129 156	0,66
7.11	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	4 456 081	273 412	570 066	2,99	2 846 559	83 370	656 843	3,38
7.12	Bank Zachodni WBK S.A.	2 700 395	290 210	298 664	1,57	988 580	81 286	253 581	1,30
7.13	Bioton S.A.	0	0	0	0,00	2 316 913	1 171	2 085	0,01
7.14	BRE Bank S.A.	523 440	130 554	104 589	0,55	32 689	16 987	16 298	0,08
7.15	Immoeast AG	9 769 567	20 890	18 464	0,10	0	0	0	0,00
7.16	Budimex S.A.	1 271 013	75 911	65 241	0,34	876 415	66 861	80 656	0,41
7.17	Central European Distribution Corporation	0	0	0	0,00	480 342	41 422	69 376	0,36
7.18	Cersanit S.A.	3 472 392	16 655	50 211	0,26	5 238 310	16 636	180 774	0,93
7.19	CEZ A.S.	817 486	117 245	102 611	0,54	0	0	0	0,00
7.20	Ciech S.A.	2 484 927	153 234	58 868	0,31	2 571 369	173 796	318 927	1,64
7.21	Comarch S.A.	169 686	32 813	10 230	0,05	159 686	31 491	29 010	0,15
7.22	Comp Safe Support S.A.	300 000	22 543	11 430	0,06	300 000	22 543	22 659	0,12
7.23	Decora S.A.	523 848	16 447	4 919	0,03	523 848	16 447	17 381	0,09
7.24	Komputronik S.A.	409 500	13 514	4 271	0,02	0	0	0	0,00
7.25	Echo Investment S.A.	41 066 860	118 760	88 294	0,46	35 430 620	117 292	281 319	1,45
7.26	Elektrobudowa S.A.	376 588	16 327	58 755	0,31	322 421	7 622	64 713	0,33
7.27	Ergis - Eurofilms S.A.	3 072 374	12 930	4 578	0,02	2 972 374	12 419	16 051	0,08
7.28	Eurocash S.A.	3 593 444	37 069	35 719	0,19	5 094 572	54 078	60 931	0,31

ZESTAWIENIE PORTFELA INWESTYCYJNEGO - cd.

Lp.	Instrument finansowy	Stan na dzień 31.12.2008 r.				Stan na dzień 31.12.2007 r.			
		Ilość (w szt.)	Wartość nabycia (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
7.29	Fabryka Maszyn Famur S.A.	13 121 008	52 206	14 171	0,07	9 580 994	38 264	41 869	0,22
7.30	Fabryki Mebli Forte S.A.	0	0	0	0,00	1 042 961	12 754	6 738	0,03
7.31	Farmacol S.A.	901 177	901	25 395	0,13	932 783	933	38 496	0,20
7.32	Firma Oponiarska Dębica S.A.	471 478	43 859	17 878	0,09	690 064	66 469	72 802	0,37
7.33	Getin Holding S.A.	10 850 539	83 277	53 710	0,28	3 854 879	36 621	56 397	0,29
7.34	Gino Rossi S.A.	1 076 967	21 047	3 134	0,02	1 076 967	21 047	11 610	0,06
7.35	Globe Trade Centre S.A.	4 777 150	74 476	72 708	0,38	1 404 761	39 175	61 599	0,32
7.36	Grupa Kęty S.A.	195 655	7 490	11 794	0,06	337 808	13 676	53 803	0,28
7.37	HTL-Strefa S.A.	0	0	0	0,00	1 575 000	15 653	10 080	0,05
7.38	Hydrobudowa Włocławek S.A. ****	0	0	0	0,00	10 500	6 418	4 683	0,02
7.39	ING Bank Śląski S.A.	277 228	131 348	119 139	0,63	15 195	4 842	11 322	0,06
7.40	Instal Kraków S.A.	1 075 196	13 690	13 332	0,07	1 075 196	13 690	22 891	0,12
7.41	W. Kruk S.A.	693 134	12 004	3 473	0,02	318 018	19 624	7 979	0,04
7.42	Intersport S.A.	16 698	200	72	0,00	16 898	203	207	0,00
7.43	J.W. Construction Holding S.A.	1 694 194	80 042	6 912	0,04	1 687 656	96 227	71 894	0,37
7.44	NG2 S.A.	15 132	566	559	0,00	0	0	0	0,00
7.45	KGHM Polska Miedź S.A.	91 466	1 876	2 610	0,01	3 138 375	213 252	335 022	1,72
7.46	Kopex S.A.	0	0	0	0,00	830 000	41 562	41 774	0,21
7.47	Krakchemia S.A.	950 000	6 635	1 473	0,01	950 000	6 635	3 762	0,02
7.48	LPP S.A.	138 673	83 391	161 977	0,85	124 007	59 940	330 992	1,70
7.49	Mercor S.A.	300 000	12 300	6 750	0,04	300 000	12 300	14 421	0,07
7.50	Mondi Świecie S.A.	0	0	0	0,00	236 372	4 479	16 024	0,08
7.51	Mostostal Warszawa S.A.	3 507 790	72 362	172 583	0,91	3 800 448	79 934	210 317	1,08
7.52	Mostostal Zabrze Holding S.A.	0	0	0	0,00	2 456 972	19 053	19 680	0,10
7.53	North Coast S.A.	3 625 367	10 898	3 589	0,02	2 149 750	7 202	7 374	0,04
7.54	Opoczno S.A. ***	0	0	0	0,00	446 794	21 616	21 348	0,11
7.55	Orco Property Group S.A.	0	0	0	0,00	18 000	7 853	5 261	0,03
7.56	PBG S.A.	515 011	35 220	101 823	0,53	892 679	105 015	283 220	1,46
7.57	Petrolinvest S.A.	138 222	28 700	5 541	0,03	17 347	3 938	5 623	0,03
7.58	Pfleiderer Grajewo S.A.	1 020 093	31 992	6 661	0,03	772 414	21 472	41 494	0,21
7.59	Polimex Mostostal S.A.	36 453 373	134 778	110 089	0,58	40 432 630	171 838	352 573	1,81
7.60	Polnord S.A.	778 442	114 794	22 956	0,12	661 967	104 637	95 575	0,49
7.61	Polrest S.A.	713 139	15 520	5 505	0,03	712 139	15 501	13 880	0,07
7.62	Polska Grupa Farmaceutyczna S.A.	501 549	14 482	13 597	0,07	501 549	14 482	44 608	0,23
7.63	Polski Koncern Mięśny Duda S.A.	2 769 463	11 041	3 323	0,02	3 973 280	15 841	29 839	0,15
7.64	Polski Koncern Naftowy Orlen S.A.	16 366 581	497 287	420 948	2,21	11 182 176	300 982	582 703	3,00
7.65	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.	20 842 251	65 457	75 449	0,40	9 695 625	28 893	48 866	0,25
7.66	Powszechna Kasa Oszczęd- ności Bank Polski S.A.	13 594 985	327 136	483 030	2,54	9 949 261	236 120	527 410	2,71

ZESTAWIENIE PORTFELA INWESTYCYJNEGO - cd.

Lp.	Instrument finansowy	Stan na dzień 31.12.2008 r.				Stan na dzień 31.12.2007 r.			
		Ilość (w szt.)	Wartość nabycia (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
7.67	Prochem S.A.	284 174	10 861	4 837	0,03	284 174	10 861	13 461	0,07
7.68	Prokom Software S.A.**	0	0	0	0,00	489 954	60 615	65 134	0,34
7.69	Przedsiębiorstwo Moderni- zacji Urzędzeń Energetycz- nych Remak S.A.	189 650	7 122	2 947	0,02	189 650	7 122	4 332	0,02
7.70	Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych Pol-Aqua S.A.	0	0	0	0,00	153 498	11 141	11 987	0,06
7.71	Qumak Sekom S.A.	507 115	6 053	5 218	0,03	507 115	6 053	7 084	0,04
7.72	Sanockie Zakłady Prze- mysłu Gumowego Stomil Sanok S.A.	1 368 471	13 852	7 143	0,04	97 006	8 064	18 153	0,09
7.73	Synthos S.A.	31 662 089	72 484	13 931	0,07	31 662 089	72 484	42 427	0,22
7.74	Telekomunikacja Polska S.A.	5 427 442	66 715	107 409	0,56	8 947 018	113 859	204 708	1,05
7.75	TVN S.A.	6 140 999	105 536	82 228	0,43	976 655	6 771	24 661	0,13
7.76	Vistula Group S.A.	17 647 690	81 151	38 472	0,20	14 526 900	58 916	173 887	0,89
7.77	ZPUE S.A.	49 531	19 652	5 779	0,03	42 847	17 509	16 847	0,09
7.78	Zakłady Chemiczne Police S.A.	4 483 100	94 842	21 922	0,12	1 326 782	21 240	22 290	0,11
7.79	Zelmer S.A.	1 393 641	23 217	33 461	0,18	1 312 480	21 321	81 177	0,42
7.80	Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja S.A.	1 675 803	85 246	87 427	0,46	528 513	23 795	33 497	0,17
8.	Prawa do akcji notowane na GPW	0	0	0	0,00	697 477	5 040	5 705	0,03
8.1	Nepentes S.A.	0	0	0	0,00	15 739	268	319	0,00
8.2	Wielton S.A.	0	0	0	0,00	681 738	4 772	5 386	0,03
9.	Zdematerializowane akcje nienotowane na żadnym z rynków	0	0	0	0,00	156 318	2 657	3 167	0,02
9.1	Nepentes S.A.	0	0	0	0,00	156 318	2 657	3 167	0,02
10.	Zdematerializowane pra- wa poboru nienotowane na żadnym z rynków	0	0	0	0,00	322 421	0	893	0,00
10.1	Elektrobudowa S.A.	0	0	0	0,00	322 421	0	893	0,00
11.	Akcje Narodowych Fun- duszy Inwestycyjnych	2 697 615	31 526	25 600	0,13	1 984 067	29 724	40 792	0,21
11.1	Narodowy Fundusz Inwestycyjny Empik Media & Fashion S.A.	2 697 615	31 526	25 600	0,13	1 984 067	29 724	40 792	0,21

ZESTAWIENIE PORTFELA INWESTYCYJNEGO - cd.

Lp.	Instrument finansowy	Stan na dzień 31.12.2008 r.				Stan na dzień 31.12.2007 r.			
		Ilość (w szt.)	Wartość nabycia (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
12.	Certyfikaty inwestycyjne emitowane przez fundusze inwestycyjne zamknięte	1 273 138	123 494	110 044	0,58	516 000	50 052	62 969	0,32
12.1	BPH TFI S.A. - BPHFIZSN	206 000	19 982	13 359	0,07	206 000	19 982	21 782	0,11
12.2	BZ WBK AIB TFI S.A. - ARKAFRN12	757 138	73 442	64 349	0,34	310 000	30 070	41 187	0,21
12.3	BZ WBK AIB TFI S.A. - ARKAFRN15	310 000	30 070	32 336	0,17	0	0	0	0,00
13.	Razem lokaty krajowe	332 741 980	18 633 090	18 859 659	98,98*	266 676 861	15 346 935*	18 833 138*	96,89
14.	Akcje spółek notowanych na giełdach państw obcych	2 074 270	267 149	107 137	0,56	2 040 721	304 410	291 307	1,50
14.1	Dyckerhoff AG	0	0	0	0,00	266 451	53 640	40 172	0,21
14.2	Erste Bank AG	551 000	96 136	36 623	0,19	551 000	96 136	95 566	0,49
14.3	OTP Bank	1 220 270	121 143	55 280	0,29	920 270	104 764	114 391	0,59
14.4	Wienerberger	303 000	49 870	15 234	0,08	303 000	49 870	41 178	0,21
15.	Razem lokaty zagraniczne	2 074 270	267 149	107 137	0,56	2 040 721	304 410	291 307	1,50
16.	Razem lokaty	334 816 250	18 900 239	18 966 796*	99,55*	268 717 582	15 651 345	19 124 445*	98,39*

Załączone wprowadzenie i informacja dodatkowa są integralną częścią Zestawienia portfela inwestycyjnego.

* Powstała różnica wynika z zaokrągleń

** Prokom S.A. i Asseco S.A. w 2008 roku połączyły się

*** Opoczno S.A. i Cersanit S.A. w 2008 roku połączyły się

**** Hydrobudowa Włocławek S.A. i PBG S.A. w 2008 roku połączyły się

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

(w złotych)

	31.12.2008	31.12.2007
I. Dane uzupełniające o pozycjach bilansu:		
1) Środki pieniężne na rachunkach bieżących	778,35	1 058 454,35
a) na rachunkach bieżących w banku depozytariuszu	778,35	1 058 454,35
b) na rachunkach bieżących w innych bankach	0,00	0,00
c) na rachunkach pomocniczych w banku depozytariuszu	0,00	0,00
d) na rachunkach pomocniczych w innych bankach	0,00	0,00
e) w walucie EUR	0,00	0,00
f) w walucie USD	0,00	0,00
g) w innych walutach	0,00	0,00
h) środki w drodze	0,00	0,00
i) inne środki pieniężne	0,00	0,00
2) Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym wpłat	24 455 911,27	59 396 730,63
a) wpłacone za członków	22 965 853,73	59 275 747,25
b) wpłacone na rachunek rezerwowy	0,00	0,00
c) wpłacone na rachunek premiowy	0,00	0,00
d) wpłacone na rachunek części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	1 369 074,10	0,00
e) z tytułu otrzymanych wypłat transferowych	0,00	0,00
f) inne środki	120 983,44	120 983,38
3) Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym wypłat	29 938 198,34	42 064 505,00
a) przeznaczone na wypłaty transferowe	0,00	0,00
b) przeznaczone na wypłaty osobom upoważnionym	29 938 198,34	42 064 505,00
c) na rzecz towarzystwa z tytułu naliczonego rachunku premiowego	0,00	0,00
d) na rzecz towarzystwa z tytułu rachunku rezerwowego	0,00	0,00
e) nienależne	0,00	0,00
f) wycofane z rachunku rezerwowego	0,00	0,00
g) wycofane z rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	0,00	0,00
h) inne środki	0,00	0,00
4) Należności z tytułu zbytych składników portfela inwestycyjnego	30 689 745,16	164 079 107,40
a) akcje i praw z nimi związanych	30 689 745,16	164 079 107,40
b) obligacji skarbowych	0,00	0,00
c) bonów	0,00	0,00
d) pozostałych obligacji	0,00	0,00
e) certyfikatów	0,00	0,00
f) bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
g) jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
h) listów zastawnych	0,00	0,00
i) praw pochodnych	0,00	0,00
j) innych	0,00	0,00
5) Należności z tytułu odsetek	224 959,54	181 860,24
a) od rachunków bankowych	224 959,54	181 860,24
b) od składników portfela inwestycyjnego, w tym: *	0,00	0,00
- od obligacji	0,00	0,00
- od depozytów bankowych	0,00	0,00
- od bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
- od listów zastawnych	0,00	0,00
- od pozostałych	0,00	0,00
c) od kredytów	0,00	0,00
d) od pożyczek	0,00	0,00
e) inne	0,00	0,00

* należne odsetki od papierów wartościowych są wykazywane w portfelu inwestycyjnym

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA - cd.

(w złotych)

	31.12.2008	31.12.2007
6) Należności od towarzystwa	1 048 396,21	1 023 659,01
a) z tytułu rachunku rezerwowego	0,00	0,00
b) z tytułu rachunku premiowego	1 048 396,21	1 023 659,01
c) z tytułu rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	0,00	0,00
d) z tytułu pokrycia niedoboru	0,00	0,00
e) inne	0,00	0,00
7) Zobowiązania z tytułu nabytych składników portfela inwestycyjnego	60 611 827,48	85 907 655,73
a) akcji i praw z nimi związanych	9 025 188,19	85 907 655,73
b) obligacji skarbowych	51 586 639,29	0,00
c) bonów	0,00	0,00
d) pozostałych obligacji	0,00	0,00
e) certyfikatów	0,00	0,00
f) bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
g) jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
h) listów zastawnych	0,00	0,00
i) praw pochodnych	0,00	0,00
j) innych	0,00	0,00
8) Zobowiązania z tytułu pożyczek i kredytów	0,00	0,00
a) z tytułu pożyczek krótkoterminowych	0,00	0,00
b) z tytułu kredytów długoterminowych	0,00	0,00
c) z tytułu kredytów krótkoterminowych	0,00	0,00
d) inne	0,00	0,00
9) Zobowiązania wobec członków	35 226 534,41	43 493 226,22
a) z tytułu wpłat	35 160 486,22	43 389 377,65
b) z tytułu wypłat do zakładów emerytalnych	0,00	0,00
c) z tytułu wypłat transferowych	0,00	0,00
d) z tytułu pokrycia szkody	0,00	0,00
e) inne	66 048,19	103 848,57
10) Zobowiązania wobec towarzystwa	1 425 608,61	3 701 660,00
a) z tytułu wycofania nadpłaty	0,00	0,00
b) z tytułu opłaty od składki	1 425 608,61	3 701 660,00
c) z tytułu opłat transferowych	0,00	0,00
d) z tytułu opłat za zarządzanie	0,00	0,00
e) z tytułu opłat z rachunku rezerwowego	0,00	0,00
f) inne	0,00	0,00
11) Zobowiązania pozostałe	301 274,05	221 785,05
a) z tytułu wypłat bezpośrednich	0,00	0,00
b) z tytułu wypłat bezpośrednich ratalnych	0,00	0,00
c) inne	301 274,05	221 785,05
12) Informacje dotyczące portfela inwestycyjnego	0,00	0,00
a) rodzaje instrumentów pochodnych z podaniem ich wartości nabycia oraz wartości godziwej	0,00	0,00

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA - cd.

(w złotych)

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
II. Dane uzupełniające o pozycjach rachunku zysków i strat:		
1) Przychody	794 518 598,40	585 640 516,90
a) z rachunków środków pieniężnych	2 380 876,19	1 379 218,24
b) z depozytów bankowych	17 592 007,44	19 392 146,01
c) z obligacji	620 720 222,79	431 476 340,87
d) z bankowych papierów wartościowych	1 094 585,40	242 465,40
e) z listów zastawnych	320 000,00	1 047 400,00
f) z kredytów	0,00	0,00
g) inne w tym:	152 410 906,58	132 102 946,38
- dywidendy i udziały w zyskach	141 500 255,00	123 696 041,93
- amortyzacja dyskonta od dłużnych papierów wartościowych	9 567 048,18	6 872 557,26
- pozostałe	1 343 603,40	1 534 347,19
2) Dodatnie różnice kursowe	17 276 269,21	0,00
a) ujęte w zrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji	3 884 293,89	0,00
- akcji i praw z nimi związanych	3 884 293,89	0,00
- bonów	0,00	0,00
- obligacji	0,00	0,00
- certyfikatów	0,00	0,00
- bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
- jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
- listów zastawnych	0,00	0,00
- inne	0,00	0,00
b) ujęte w niezrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji	13 391 975,32	0,00
- akcji i praw z nimi związanych	13 391 975,32	0,00
- bonów	0,00	0,00
- obligacji	0,00	0,00
- certyfikatów	0,00	0,00
- bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
- jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
- listów zastawnych	0,00	0,00
- inne	0,00	0,00
3) Wynagrodzenie depozytariusza	2 592 268,53	3 140 382,47
a) z tytułu refinansowania opłat na rzecz innych podmiotów krajowych	331 795,70	412 301,53
b) z tytułu refinansowania opłat na rzecz subdepozytariuszy	6 506,53	74 536,48
c) z tytułu opłat za przechowywanie	2 232 816,30	2 640 053,46
d) z tytułu opłat za rozliczanie	21 150,00	13 491,00
e) z tytułu weryfikacji jednostki	0,00	0,00
f) z tytułu prowadzenia rachunków i przelewów	0,00	0,00
g) inne	0,00	0,00

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA - cd.

(w złotych)

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
4) Ujemne różnice kursowe	0,00	20 664 825,41
a) ujęte w zrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji	0,00	3 391 668,73
- akcji i praw z nimi związanych	0,00	3 391 668,73
- bonów	0,00	0,00
- obligacji	0,00	0,00
- certyfikatów	0,00	0,00
- bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
- jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
- listów zastawnych	0,00	0,00
- inne	0,00	0,00
b) ujęte w niezrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji	0,00	17 273 156,68
- akcji i praw z nimi związanych	0,00	17 273 156,68
- bonów	0,00	0,00
- obligacji	0,00	0,00
- certyfikatów	0,00	0,00
- bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
- jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
- listów zastawnych	0,00	0,00
- inne	0,00	0,00
5) Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	-81 500 384,39	606 010 367,15
a) akcji i praw z nimi związanych	-248 152 519,06	534 008 150,45
b) obligacji skarbowych	165 778 550,47	71 950 216,70
c) bonów	873 584,20	0,00
d) pozostałych obligacji	0,00	52 000,00
e) certyfikatów	0,00	0,00
f) bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
g) jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
h) listów zastawnych	0,00	0,00
i) praw pochodnych	0,00	0,00
j) innych	0,00	0,00
6) Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	-3 463 749 334,94	-3 640 452,58
a) akcji i praw z nimi związanych	-3 756 290 552,04	232 873 081,34
b) obligacji skarbowych	316 386 814,42	-233 392 447,56
c) bonów	0,00	0,00
d) pozostałych obligacji	2 659 470,06	-819 526,36
e) certyfikatów	-26 367 067,38	-2 301 560,00
f) bankowych papierów wartościowych	0,00	0,00
g) jednostek uczestnictwa	0,00	0,00
h) listów zastawnych	-138 000,00	0,00
i) praw pochodnych	0,00	0,00
j) innych	0,00	0,00
7) Przychody z tytułu pokrycia niedoboru	0,00	0,00
a) z rachunku rezerwowego	0,00	0,00
b) ze środków towarzystwa	0,00	0,00
c) ze środków części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego	0,00	0,00
d) ze środków części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	0,00	0,00
e) ze środków części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego innych OFE	0,00	0,00
f) ze środków Skarbu Państwa	0,00	0,00
g) inne	0,00	0,00

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA - cd.

(w złotych)

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
III. Koszty otwartego funduszu pokrywane przez Towarzystwo		
1) Koszty prowadzenia i obsługi rachunków bankowych	30,84	2 902,25
2) Koszty pożyczek i kredytów	0,00	0,00
3) Koszty przechowywania	74 484,75	96 421,73
4) Koszty transakcyjne	284,99	2 945,26
5) Koszty zarządzania	0,00	0,00
6) Inne	976 455,35	473 098,65

9. Opóźnienia w przesyłaniu składek z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i ich wpływ na sprawozdanie finansowe

Fundusz otrzymuje wpłaty na rzecz Członków (poza wpłatami transferowymi) z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) oraz ze Skarbu Państwa w formie obligacji skarbowych. Zgodnie z właściwymi zasadami rachunkowości, fundusze emerytalne wykazują wartość wpłat z tytułu składek w wysokości kwot faktycznie otrzymanych. Transfer składek na rzecz Funduszu jest poza kontrolą Zarządu Towarzystwa.

Dane Agenta Transferowego Funduszu oraz ogólnie dostępne informacje dotyczące całego rynku wskazują na fakt, iż dla pewnej liczby członków Funduszu składki nie zostały przekazane przez ZUS lub są przekazywane nieregularnie. Zapisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku

o przejęciu przez Skarb Państwa zobowiązań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieprzekazanych składek do otwartych funduszy emerytalnych (Dz. U. 2003 r. Nr 149, poz. 1450, z późniejszymi zmianami) pozwalały na zmniejszenie skutków nieprawidłowości jakie powstały od momentu rozpoczęcia reformy systemu emerytalnego w Polsce dotyczących opóźnień w przekazywaniu przez ZUS wpłat na rzecz Członków Funduszu, ustawa ta przestała obowiązywać z dniem 31 grudnia 2008 r. ZUS po tym dniu w dalszym ciągu będzie przekazywał do Funduszu zaległe składki w formie gotówkowej.

W okresie sprawozdawczym w ramach spłaty przejętych przez Skarb Państwa zobowiązań ZUS Fundusz otrzymał 134 021 sztuk obligacji o oprocentowaniu zmiennym i terminie wykupu 24 listopada 2011 roku (DZ1111). Obligacje zostały ujęte w księgach rachunkowych funduszu na dzień ich otrzymania.

	31.12.2008	31.12.2007
<i>Liczba otrzymanych obligacji</i>	134 021	179 930
<i>Koszt nabycia</i>	133 350 895,00	179 030 350,00
<i>Wartość należnych odsetek na dzień otrzymania obligacji</i>	2 986 948,43	5 131 644,54
<i>Wartość zobowiązania wobec Członków Funduszu</i>	136 338 629,34	184 160 744,66
<i>Wartość zobowiązań przeliczonych na jednostki w okresie sprawozdawczym</i>	132 406 255,53	185 546 364,41

Sprawozdanie finansowe Funduszu za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku uwzględnia jedynie składki przekazane przez ZUS w formie gotówki i obligacji przekazanych przez Skarb Państwa do dnia 31 grudnia 2008 roku.

Opłata manipulacyjna od składek wniesionych w formie obligacji jest pokrywana bezpośrednio z aktywów Funduszu.

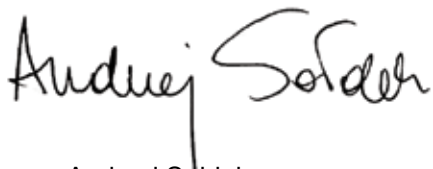
10. Pozostałe informacje

W niniejszym sprawozdaniu finansowym w pozycji „Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym wypłat” zostały wykazane m.in. środki pieniężne z tytułu umorzenia jednostek rozrachunkowych członków Funduszu, których członkostwo zostało wycofane/wykreślone, a środki pieniężne nie przekazane do ZUS-u z przyczyn leżących po stronie ZUS-u. Na podstawie pisma 992900/402-3246/2008/FUr z dnia 08.12.2008 r. wystosowanego przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do Prezesa Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych, Zarząd PTE uzyskał informację o szacowanej kwocie nadpłaconych przez ZUS do otwartych funduszy emerytalnych składek za lata 1999 – 2007, zakwalifikowanych do zwrotu z funduszy emerytalnych. Towarzystwo otrzymało z ZUS pismo 992300/400/35-193/BJ/2009 z dnia 3 lutego 2009 roku potwierdzające wysokość tych składek. Nominalna wartość składek zakwalifikowanych do zwrotu oszacowana przez ZUS wynosi 198 274 tys. zł. Szczegółowy sposób ustalania i rozliczenia podlegających zwrotowi nienależnie otrzymanych składek jest regulowany przez art. 100a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 roku Nr 159, poz. 1667, z późniejszymi zmianami). Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Fundusz nie uzyskał od ZUS wszystkich wymaganych informacji, które umożliwiałyby dokonanie przeliczenia jednostek rozrachunkowych na środki pieniężne podlegające wypłacie

z rachunków indywidualnych Członków Funduszu i wykazywanie ich jako zobowiązania w bilansie Funduszu. W związku z powyższym kwota 198 274 tys. zł zakwalifikowana przez ZUS do zwrotu jest zawarta w pozycji kapitał funduszu w sprawozdaniu finansowym. Ostateczna kwota zobowiązania Funduszu jest uzależniona od wartości jednostki na dzień dokonania umorzenia nienależnie przekazanych składek.

W dniach od 4 sierpnia do 5 września 2008 roku Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) przeprowadziła kontrolę działalności Funduszu oraz Towarzystwa. W dniu 21 października 2008 roku Towarzystwo otrzymało protokół kontroli, do którego nie zgłaszano uwag i zastrzeżeń. W dniu 15 stycznia 2009 roku KNF powiadomiła Towarzystwo o stwierdzeniu łącznie 10 nieprawidłowości oraz wskazała termin ich usunięcia. W dniu 22 stycznia 2009 roku Spółka przesłała do KNF zastrzeżenia do treści powiadomienia. W dniu 20 lutego 2009 roku do Towarzystwa wpłynęło z KNF pismo z dnia 19 lutego 2009 roku, w którym organ nadzoru zwraca uwagę na kwestie zgłoszonych przez Towarzystwo uwag w piśmie z dnia 22 stycznia 2009 roku. Zarząd Towarzystwa uważa, że kontrola nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Funduszu.

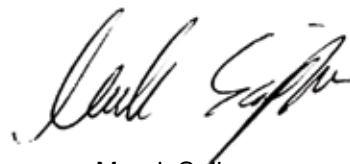
Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, nie wystąpiły żadne zdarzenia po dacie bilansowej, które powodowałyby konieczność wprowadzenia korekt lub ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

Andrzej Soldek
Prezes Zarządu

Stanisław Rataj
Wiceprezes Zarządu

Marek Sojka
Członek Zarządu

Marian Kopa
Główny Księgowy Funduszu

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Nadzorczej Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego PZU S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2008 roku Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień” („Fundusz”) z siedzibą w Warszawie, Al. Jana Pawła II 24, obejmującego:
  - wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
  - bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2008 roku, który wykazuje aktywa netto w wysokości 18.952.334.463,92 złotych,
  - rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku wykazujący ujemny wynik finansowy w wysokości 2.854.218.850,01 złotych,
  - zestawienie zmian w aktywach netto za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku wykazujące zmniejszenie stanów aktywów netto o kwotę 349.092.302,94 złotych,
  - zestawieni zmian w kapitale własnym za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku wykazujące zmniejszenie stanu kapitałów własnych o kwotę 349.092.302,94 złotych,
  - zestawienie portfela inwestycyjnego według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku, wykazujące wartość portfela inwestycyjnego w wysokości 18.966.796 tysięcy złotych, oraz
  - dodatkowe informacje i objaśnienia („załączone sprawozdanie finansowe”).
2. Za rzetelność, prawidłowość i jasność załączonego sprawozdania finansowego, jak również za prawidłowość ksiąg rachunkowych odpowiada Zarząd Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego PZU S.A. (zwanego dalej „Towarzystwem”), towarzystwa zarządzającego Funduszem i reprezentującego Fundusz. Naszym zadaniem było zbadanie załączonego sprawozdania finansowego i wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym, czy sprawozdanie to jest, we wszystkich istotnych aspektach, rzetelne, prawidłowe i jasne oraz czy księgi rachunkowe stanowiące podstawę jego sporządzenia są prowadzone, we wszystkich istotnych aspektach, w sposób prawidłowy.
3. Badanie załączonego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do obowiązujących w Polsce postanowień:
  - rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości”),
  - norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wyrw-
4. Sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku było przedmiotem naszego badania, w wyniku którego wydaliśmy opinię o tym sprawozdaniu finansowym datowaną 28 lutego 2008 roku z objaśnieniem kwestii, której obecny status opisujemy w punkcie 6 niniejszej opinii.
5. Naszym zdaniem załączone sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:
  - przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanego Funduszu na dzień 31 grudnia 2008 roku;
  - sporządzone zostało zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w ustawie o rachunkowości i wydanymi na jej podstawie przepisami, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych;
  - jest zgodne z ustawą o rachunkowości i wydanymi na jej podstawie przepisami i postanowieniami statutu Funduszu wpływającymi na jego treść.
6. Nie zgłaszając zastrzeżeń, zwracamy uwagę na następującą kwestię przedstawioną w punkcie 9 dodatkowych informacji i objaśnień do załączonego sprawozdania finansowego. Zgodnie z przepisami regulującymi rachunkowość funduszy emerytalnych Fundusz ujmuje w kapitałach Funduszu faktycznie otrzymane i przeliczone na jednostki rozrachunkowe wpłaty na rachunek bankowy z tytułu składek bądź otrzymane obligacje. Dane agenta transferowego Funduszu oraz ogólnie dostępne informacje dotyczące rynku funduszy emerytalnych wskazują na fakt, iż dla pewnej liczby członków Funduszu składki nie zostały przekazane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych („ZUS”) lub są przekazywane nieregularnie. Załączone sprawozdanie finansowe uwzględnia jedynie składki otrzymane w formie wpływów na rachunek bankowy lub obligacji do dnia 31 grudnia 2008 roku.
7. Zapoznaliśmy się z informacją Zarządu Towarzystwa skierowaną do członków Funduszu sporządzoną za okres od dnia 1 stycznia 2008 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku („List Towarzystwa”) i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego sprawozdania

finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w Liście Towarzystwa uwzględniają postanowienia § 38, punkt 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2007 roku, Nr 248, poz. 1847).

8. Do sprawozdania finansowego dołączono oświadczenia depozytariusza.

Warszawa, dnia 6 marca 2009 roku

Marcin Dymek
Biegły rewident
nr 9899/7370

w imieniu
Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa
nr ewidencyjny 130

Dominik Januszewski
Biegły rewident
nr 9707/7255

OŚWIADCZENIE DEPOZYTARIUSZA

Bank Polska Kasa Opieki S.A. wypełniając obowiązki Depozytariusza wobec **Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień”** potwierdza zgodność ze stanem faktycznym danych zawartych w sprawozdaniu finansowym Funduszu, sporządzonym na dzień 31 grudnia 2008 r. za okres od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r.

DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY
Departament Powierniczy

Tomasz Grajewski

Warszawa, 6 marca 2009 roku.

INFOLINIA 0 801 102 102
www.pzuofe.pl